ИЖТИМОИЙ – СИЁСИЙ ГАЗЕТА

Туркистон

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЭЛИМ ДЕБ, ЮРТИМ ДЕБ ЁНИБ ЯШАШ КЕРАК

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1996 йил 12 октябрь Шанба. № 73 (14371)

«Камолот» янгиликлари

САМАРҚАНД. Самарқанд вилоят бўлими ва вилоят ҳокимлиги маданият бошқармасининг тарғибот-ташвиқот гуруҳи ташкил этилди. Ушбу гуруҳ Гузалкент туманида ҳашарчи талабалар билан учрашув ўтказди. Меҳнат мусобақаси ғолиблари «Камолот» жамғармасининг фахрий ёрлиқлари ва қимматбаҳо совғалари билан тақдирланди.

****

... «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими, вилоят ҳарбий горнизони, байналмилалчи жангчилар уюшмаси, касаба уюшмалари ва халқ таълими бошқармаси билан ҳамкорликда ўсмирларнинг ҳарбий ватанпарварлик клублари ўртасида спартакиада ўтказди.

Қизиқарли мусобақада Самарқанд шаҳар «Барс» клуби биринчи, Каттақўрғон тумани «Қалқон» клуби иккинчи, Ургут туманининг «Ургут» клуби учинчи ўринни эгаллашдилар.

Ғолибларга «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими томонидан қимматбаҳо совғалар топширилди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН. Жамғарма бўлими Республика маданият ва қишлоқ хўжалиги вазирлиги билан ҳамкорликда пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш мақсадида жамоа туздилар. Бундай гуруҳлар Чимбой, Элликқалъа, Беруний, Хўжайли туманларида ҳам фаолият юритмоқда.

«Камолот» жамғармаси бошқаруви матбуот хизмати.

ХИВА ГИЛАМДЎЗЛАРИ

Хива гиламларининг довруғи қадимдан халқ орасида шуҳрат қозонган. Сўнгги йилларда Хива гилам ишлаб чиқариш жамоаси янги-янги гиламлар тўқиш, улар сифатини яхшилаш устида ишламоқдалар. Комбинатда, шунингдек, янги ва замонавий дастгоҳлар ўрнатилиб ишга туширилди, хорижий фирмалар билан ҳамкорликда ишлаш режалари тузилди. Жамоада ишчилар учун барча шароитлар яратилган, бу эса иш самарадорлигини янада оширилишига ёрдам беради.

Суратларда: илғор тўқувчи Малика Абдуллаева; тўқув цехининг ёш ишчилари (чапдан) Нигора Латипова ва Санамжон Абдуллаевалар.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ суратлари.

ЭНЕРГИЯ РЕСУРСЛАРИНИ ЖАҲОН БОЗОРИГА ОЛИБ ЧИҚИШ ЛОЗИМ

Энергетика ҳартиясининг шу ташкилот бош котиби Петер Шоттерле бошчилигидаги делегациясининг Ўзбекистонга ташрифи ниҳоясига етди. Ташрифнинг сўнгги куни — 11 октябрда делегация аъзолари вазирлар маҳкамасида бўлган давра суҳбатида Ўзбекистоннинг энергетикани ривожлантириш масалаларини ҳал қилиш билан шуғулланадиган вазирлик ва идоралари вакиллари билан учрашдилар. Учрашувни республика бош вазирининг ўринбосари К. Раҳимов бошқарди.

Учрашув иштирокчилари Ўзбекистонда нефт қазиб чиқариш тармоғи тезда ривожланаётганини, Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнг қисқа даврда нефт маҳсулотларини импорт қилувчи мамлакатдан уларни экспорт қилувчи давлатга айланганини, шу тариқа мамлакатнинг энергетика мустақиллиги таъминланганини таъкидладилар. Республикада тегишли қонунлар ўз вақтида қабул қилингани бунда катта аҳамиятга эга бўлди. Бу қонунлар мамлакат энергетикасини ривожлантириш учун мустаҳкам ҳуқуқий негиз яратди. Сармоя солиш учун қулай шароитни таъминлади. Айни шу сабабли ҳам нефт ва газни қазиб чиқариш ва қайта ишлаш билан шуғулланаётган жаҳондаги етакчи компаниялар Ўзбекистоннинг бу тармоғига зўр қизиқиш билан қарамоқда ва уни ривожлантиришга анча маблағ сарфлашга тайёр. Бу маблағлар сарфлана бошлади ҳам.

Давра суҳбати иштирокчилари Ўзбекистоннинг Европа энергетика ҳартияси билан ҳамкорлиги республиканинг жаҳон энергия ресурслари бозорига муваффақиятли кириб боришга кўмаклашади, деган якдил фикрни айтдилар.

Европа энергетика ҳартияси делегацияси аъзолари шу куни «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорациясида бўлдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

АФҒОНИСТОНГА ДОИР

«БИ-БИ-СИ» радиосининг айтишича, Афғонистон шимолида, яъни Қобулдан юқорида шиддатли жанглар давом этмоқда. Ўтган ой охирида пойтахтни қўлга киритган «Толибон» ҳаракати Баграм шаҳарчасида қўзғолон юз бергани, аммо уни бостиришга муваффақ бўлгани ҳақида маълум қилди. Ўз навбатида Баграмдаги Толибон аскарлари мухбирлар билан суҳбатда ағдарилган афғон ҳукумати қўшинлари маҳаллий аҳоли ёрдамида қайта ҳужумга ўтганларини билдирдилар. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўз хавфсизлигини таъминлаш учун Кобулдаги ўз ходимларини қўшни Покистонга жўната бошлади.

РЕЙТЕР агентлиги хабарига қараганда, «Толибон» ҳаракати бугунги кунга келиб Афғонистоннинг учдан икки қисмини, шу жумладан пойтахтни қўлга киритган бўлсада, бу билан фуқаролар уруши тўхтамайди. Афғонистон учун энг хатарли нарса шуки, ҳозирги пайтда мамлакат шимол ва жанубга бўлинган. Аммо минтақадаги ҳозирда вужудга келган вазият, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг махсус элчиси Мери Гоудрининг айтишича, барча афғон гуруҳларини тинч музокараларни бошлашга мажбур этиши керак.

«Интернет»

ПРЕЗИДЕНТ СТИПЕНДИАТЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1993 йил 5 февралдаги «Ўзбекистон ўқувчи ёшларини тақдирлаш тадбирлари ҳақида»ги Фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг шу масалага оид қарорига асосан, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Президент стипендияси совриндорларини аниқлади. Улар ҳақида газетамизнинг 2-саҳифасида ўқийсиз.

«Камолот» ташаббуси

«БИЗНЕС – ИНКУБАТОР» – КЕЛАЖАГИМИЗ РАВНАҚИ УЧУН

Республикамизда биринчи марта қишлоқ ҳудудида — Шаҳрисабзда «Бизнес — инкубатор» ўз фаолиятини бошлайди. У Ўзбекистон ёшлари «Камолот» жамғармаси ташаббуси ва раҳбарлигида жорий этилмоқда.

Албатта, Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантиришда қишлоқ жойларда ислоҳотларни изчиллик билан олиб бориш муҳим вазифалардан ҳисобланади. Дарҳақиқат, бозор иқтисодиёти шароитида кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаб, тайёр маҳсулотлар етиштирадиган технологияларни жорий этиш орқали қишлоқда саноат инфраструктурасини янада яхшилаш билан келажакда кўзланган мақсадларга эришиш мумкин.

Айни пайтда «Камолот» — бизнес-инкубатор лойиҳасини инновацион-технологик ва ташкилий томонлари - қурилиш ишларини олиб бориш, жиҳозлар, асбоб-ускуналар ва мутахассис олимлар билан таъминлашни тўла ўз зиммасига олган. Лойиҳа «Камолот» жамғармаси «Тизимий тадқиқотлар ва инновацион технологик ривожлантириш» дастури доирасида амалга оширилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш қўмитаси ва БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси мазкур ташаббусни молиявий томондан қўллаб-қувватламоқда.

«Бизнес -инкубатор»нинг очилиш маросимини соҳибқирон Амир Темурнинг 660 йиллик тўйи нишонланадиган кунларда ўтказиш ниятида кенг миқёсда ишлар олиб борилмоқда.

Биз республика ёшлари «Камолот» жамғармаси «Тизимий тадқиқотлар ва инновацион технологик ривожлантириш» маркази директори, техника фанлари доктори, профессор Омонулла Азизович Қодиров билан мулоқотда бўлиб, «Бизнес-инкубатор» хусусида қилинаётган кўламли ишлар билан муштарийларимизни яқиндан таништиришни сўрадик:

— **Омонулла Азизович, аввало гапни бизнес-инкубатор нима, деган саволдан бошласак.**

— «Бизнес — инкубатор» илм-фан ютуқларини ишлаб чиқаришга, қишлоқ хўжалигига, саноатга тадбиқ этадиган, янги кичик корхоналар, фирмалар яратадиган, тадбиркорлик ишларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлайдиган ташкилот. Содда қилиб айтганда фан билан ишлаб чиқаришни боғлайдиган кўприк десак бўлади.

— **Бунинг «Камолот» билан қандай боғлиқ жойи бор?**

— Республикамизда 35 ёшгача бўлган йигит-қизлар аҳолининг кўпчилик қисмини ташкил этади. Уларни иш билан банд этиш, янги иш жойларини ташкил этиш масалалари турмушимизда ҳамиша кундалик бўлиб келган. Янги иш жойлари яратиш янги кичик корхоналар яратиш билан кўпгина ёшлар иш билан таъминланадилар. Шунингдек, «Камолот»да ишлаётган ёки камолот ёшидаги кишилар орасида илм-фан билан шуғулланувчи жуда кўп иқтидорли олим, ихтирочи, қобилиятли ёшлар бор. Уларнинг билими, ақлий салоҳиятидан фойдаланиш, фанда эришган ютуқларини ҳаётга тадбиқ этишда яқиндан ёрдам бериш, имконият ва шароитлар яратиш каби муаммоларни ечишда «Бизнес — инкубатор»лар айниқса муҳим. Ўзбекистон ёшлари «Камолот» жамғармаси ёшларни маънавий-ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш юзасидан кўзлаган мақсад ва режаларини ана шундай чора-тадбирлар орқали амалга ошириши мумкин.

— **Бозор иқтисодиётига ўтаётган бир шароитда «Бизнес — инкубатор»ларнинг аҳамияти ҳақида сўзлаб берсангиз?**

— Республикамизда иқтисодий ислоҳотларни изчиллик билан амалга оширишда экспорт маҳсулотларини кўпайтириш, ҳар хил йўналишда ишлаб турган кичик корхоналар билан бир қаторда кичик инновацион технологик корхоналар жорий этиш, буюк хазиналаримиздан бири — яъни мамлакатимизнинг интеллектуал салоҳиятидан, ақлий бойлигидан тўла фойдаланиш ва илғор технологияларга чиқиш, кичик саноат корхоналарини туманларда яратиш ва қишлоқ аҳолисига янги иш жойларини ташкил этиш, қишлоқ хўжалигидаги иш унумдорлигини ошириш каби масалаларга ҳам асосий эътиборни қаратишни талаб этади. Шу маънода республикамизда бозор иқтисодиётига таааллуқли бир қанча тизимлар қаторида, « Бизнес — инкубатор»лар бугунги кунда давр талабидир.

«Бизнес-инкубатор»ларнинг асосий вазифаси - янги замонавий технологияга асосланган кичик ишлаб чиқариш корхоналарини яратиб, иқтисодиётимиз истиқболига ҳисса қўшишдир.

— **«Бизнес — инкубатор»ни шу билан бир қаторда тадбиркорликка ўргатувчи ташкилот десак ҳам бўладими?**

— «Бизнес - инкубатор» ҳар хил йўналишда фаолият кўрсатади. У энг аввало тадбиркорлар учун муҳим бўлган информацион ахборот билан таъминлайди. Янги замонавий технология сир-синоатлари билан таништиради. Компьютерлар билан ишлашга, иқтисодий тил, жумладан чет тилларидан сабоқ беради. Умуман тадбиркорлик билан шуғулланишни истаган кишига ҳар томонлама йўл-йўриқ кўрсатибгина қолмасдан, унинг иш фаолиятига кўмаклашади. Масалан, бирор фирма очиш нияти бўлган кишининг олдида бир қанча саволлар туради: баъзан маълумотларнинг камлиги, янги чиқаётган қонунлар билан ўз вақтида танишиб улгурмаслик, ҳужжатлар тайёрлашдаги тушунмовчиликлар каби... Айниқса қишлоқ хўжалигида ишлаётган ёшларда ахборот камлиги, қонунлар билан мунтазам танишиб бормаслик, қишлоқ жойларда тадбиркорликнинг ривожланишини сустлаштиради. Шунингдек, «Бизнес - инкубатор» тадбиркорларга бизнес режалар тузиш, уларни рўйхатдан ўтказиш каби ҳужжатларни тайёрлашда ҳам биринчи ёрдамчи вазифасини ўтайди. Хуллас, «Бизнес - инкубатор» тадбиркорликни бошлаётганларга оёққа туриб олишида яқиндан мададкор бўлади.

— **Республикамизда « Бизнесфонд» фаолият кўрсатади. Ушбу жамғарма билан «Камолот» ташкил этаётган «Бизнес - инкубатор» ўртасида фарқ нималарда кўринади?**

— «Бизнес — инкубатор»ларни «Бизнесфонд» каби қатор жамғарма идоралар биргаликда очиши мумкин.

Бу йил «Камолот» жамғармаси ташаббуси билан қишлоқ ҳудудларида ташкил қилинмоқда. Ушбу «Бизнес-инкубатор» қишлоқ жойларда ишлаб чиқариш билан боғлиқ тадбиркорликни қўллаб-қувватлайди, унинг ишида бевосита иштирок этади.

— **«Камолот» жамғармаси «Бизнес- инкубатор» ишини йўлга қўйишни марказий шаҳарлардан эмас, айнан қишлоқ жойларда бошлаш сабаблари ва бундан кўзланган мақсадлар хусусида тўхталиб ўтсангиз.**

— Президентимиз Ислом Каримовнинг 25 июлда Республика Вазирлар Маҳкамасидаги мажлисида сўзлаган нутқида «Бугунги кунда Республиканинг экспорт ҳажми асосан хом ашё ресурслари ҳисобига таъминланмоқда.

Экспорт тузилмасида озиқ-овқат маҳсулотлари атиги 1,4 фоизни, республикамиз ниҳоятда бой бўлган мева-сабзавотнинг қайта

(Давоми 2-бетда)

ДЕМОКРАТИЯ ДАРСЛАРИ

СУД МАСЪУЛИЯТИ

Мустақиллик ўзбек халқига ўз юртида қадр-қимматини, бўй-бастини, ўз маданияти ва анъаналарини, дину эътиқодини, тили ва маънавиятини қайта тиклаб олишга, миллий ғурур ва миллий тафаккур, Ватанга муҳаббат туйғуларини камол топтиришга замин туғдирди.

Истиқлол туфайли биз фақатгина сиёсий ва иқтисодий мастақилликка эмас, балки ҳуқуқий мустақилликка ҳам эришдик.

Энг аввало шуни айтиш кераккки, давлатимиз мустақилликка эришган биринчи кунданоқ ҳуқуқий демократик давлат қурмоқчи эканлигини, қонунлар устиворлиги таъминланишини жаҳон афкор оммасига маълум этди. Парламентимиз эса миллийлик руҳи билан суғорилган, айни вақтда жаҳон ҳуқуқий андозаларига мос келадиган Ўзбекистон Республикаси Конституциясини қабул қилди.

Унда ҳокимият қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятидан ташкил топиши кўрсатилган. Суд ҳокимиятининг асослари аниқ белгиланиб, суд ва судьялар мустақил ва улар фақат қонунгагина бўйсунадилар деб эълон қилинган. Бу қоида суд ва судьяларнинг мавқеини сифат жиҳатдан янги босқичга кўтарди, уларнинг зиммасидаги масъулиятни кескин оширди ва одил судловни амалга оширишда кенг имкониятлар очди.

Ҳуқуқий давлатни барпо этишда ва суд ислоҳотини ўтказишда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ичида суднинг роли ва вазифасига алоҳида эътибор берилганлиги бежиз эмас. Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолияти билан боғлиқ ишларнинг аксарияти судда туғалланади, бошқача қилиб айтганда улар адолат нуқтаи назаридан узил-кесил баҳоланиб, суд томонидан охирги нуқта қўйилади.

Президентимиз И. Каримов Олий Мажлиснинг олтинчи сессиясидаги маърузаларида суд ислоҳотини чуқурлаштириш масалаларига катта ўрин бердилар. Жумладан маърузада «Суд ислоҳотини чуқурлаштириш ҳокимиятнинг учинчи, мустақил ва қарам бўлмаган тармоғи сифатида бугун одил судлов тизимини демократлаштириш — ҳуқуқий давлатни мустаҳкамлашнинг яна бир муҳим йўналишидир. Ижтимоий турмушимизнинг демократик институти тариқасида суднинг аҳамияти жиддий оширилиши зарур» деб кўрсатилди ва энг муҳими, аниқ чора тадбирлар, йўналишлар белгиланди.

Халқ маслаҳатчиларини тизимини ислоҳ қилиш, судларнинг таркибини такомиллаштириш, уларни янги тузилмалар билан тўлдириш, хусусан, транспорт ва солиқ судларини тузиш, холис ҳакамлар судлари (третейский суд) имкониятларидан кенгроқ фойдаланиш лозимлиги уқтирилди.

Маълумки, судьялар камлиги туфайли улар ўта тиғизлик билан ишламоқдалар. Бу эса ишларни тез ва сифатли кўришга салбий таъсир кўрсатмоқда. Бунга барҳам беришнинг бирдан бир йўли судлар тармоғини кенгайтириш, яъни транспорт ва солиқ судларини ташкил этишдир. Молия ва банк судларини тузиш ҳам мақсадга мувофиқ бўлади.

Судлар тўғрисидаги қонунни қайта кўриб чиқиш зарурлиги, бунда уюшмалар ташкил этиш, уюшманинг умумий йиғилишида доимий ишлайдиган кенгаш (судьялар кенгаши) ташкил этилиши мумкин. Судларни қонуний кучга кирган қарорларини сўзсиз бажарилишини таъминлаш мақсадида ижро этиш тизимини такомиллаштириш масаласини кескин қилиб қўйдилар.

Президентнинг ҳокимлар томонидан судларни камситиш, ҳар қандай усулда бўлмасин уларга ўз таъсирини ўтказишга ҳаракат қилаётган ҳолларни пайини қирқиш лозим деб айтишлари — бу конституцион талабдир.

Суд ишлари холисона, ҳеч кимнинг аралашувисиз кўрилиши суд ҳокимиятининг асосий шартидир. Судда кўрилаётган ёки кўрилган ишларни ваколатли бўлмаган шахслар томонидан назоратга олиниши суд ҳокимияти тамойилларига зид ҳисобланади. Худди шу маънода Президентимиз айтганларидек, судларнинг ижро этувчи ҳокимият ва прокуратура органлари билан ўзаро муносабатларини тубдан қайта кўриб чиқиш фурсати етди. Ҳокимлар судларни камситишга, ҳар қандай усуллар билан уларга ўз таъсирини ўтказишга уринаётган ҳоллар ҳам маълум. Бундай фактларнинг қатъият билан пайи қирқилиши керак. Ана шундагина суд ҳокимияти ўзини тўла ҳолда намоён қила олади.

Суд фуқаролар кўз олдида, уларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ва манфаатларини ҳимоя қилувчи орган сифатида гавдаланиши шарт — бу ўта муҳимдир. Юртбошимизнинг судга нисбатан бўлган қарашларни тубдан ўзгартириш ҳақидаги фикрларида катта мазмун бор. Ҳақиқатан ҳам кишиларимизнинг онгини ва уларнинг суд ҳокимиятига нисбатан бўлган муносабатларини ўзгартириш борасида ҳали анча ишлар қилишимиз лозим. Биз суд маданиятини кўтаришимиз, ҳар бир суд жараёни фуқароларимизнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган бўлишига эришишимиз шарт.

Судьялар аввало ана шундай хусусиятларга эга бўлмоқлари лозим. Чунки бизнинг ишимиз учун ниҳоятда зарур бўлган адолат заминида ҳам инсонлардаги энг ижобий фазилатлардан бўлмиш ҳалоллик, поклик, имон-эътиқодли бўлиш ва юксак ирода ётади. Бундай фазилатларга эга бўлмасдан туриб одилликни тақозо этувчи судьялик вазифасини адо этиш қийин, албатта.

Бугунги кунда биз бу этик қоидаларни фақат қайд этиш ва ўрганиш билан чегараланиб қолмасдан, уларни турли соҳалар учун аҳлоқий етук кадрлар, хусусан суд ходимларини тайёрлаш ва танлашда асосий мезон сифатида ҳаётга татбиқ этишимиз лозим. Бундай қоидалар, айниқса юристлар маданиятини шакллантиришда ва суд процессини тарбиявий аҳамиятини оширишда ўта зарурдир.

Барчага аёнки, ўзига хос соҳа бўлган одил судловни амалга оширишда судьяларнинг ўзаро муносабатлари этикаси ва аҳлоқий онги алоҳида ўрин тутади. Одил судловнинг асосий мақсади айбдорга жазо тайинлашдангина иборат бўлмай, барча фуқароларни қонунларга ва жамиятда ўрнатилган аҳлоқ-одоб қоидаларига ҳурмат билан қараш ҳамда уларга риоя этиш руҳида тарбиялашдан иборатдир.

Бу борада ҳукмнинг мажбурий кучга эга эканлиги эмас, балки унинг ишонарлилиги, адолатлилиги, суд мажлисларининг юқори маданий савияда ўтказилиши кўпроқ тарбиявий аҳамиятга эга.

Одил судловни амалга ошириш чоғида процесс иштирокчилари ўртасида ҳамда улар ва жамият ўртасида мураккаб аҳлоқий муносабатлар ҳам вужудга келади. Бу эса суд этикаси кенг маънога эга эканлигидан далолат бериб, у фақатгина судьяларни эмас, балки прокурорлар, терговчилар ва суриштирувчилар, ҳимоячилар ва одил судловни амалга оширишда кўмаклашувчи бошқа шахслар фаолиятини ҳам қамраб олади.

Суд этикаси олдиндан белгиланиб қўйилган қонун-қоидалар доираси билангина чегараланмайди, балки аҳлоқий қоидаларда, жумладан тергов ва суд ҳаракатларини ўтказиш усулларида ҳам намоён бўлади. Процессуал нормаларнинг ўзи эса жамиятдаги аҳлоқ-одоб қоидаларига мос бўлмоғи лозим.

Суд процесси иштирокчилари фаолиятини аҳлоқий принципларини аниқлаш ва шакллантириш, шу асосда судьялар, прокурорлар, терговчилар, ҳимоячиларнинг касб бурчи тўғрисидаги тушунчани ишлаб чиқиш, жиноят ва фуқаролик судлов ишларини юритишда ахлоқий қадриятлар ўрнини белгилаш, одил судлов таъсир доирасида бўлган кишилар учун аҳлоқий таъсир кўрсатиш қоида ва усулларини қўллаш суд этикасининг муҳим вазифаларидир.

Суд этикасининг асосий йўналишларидан бири судьянинг касб бурчига оид масала бўлиб, судьяни касб бурчининг ўзи эса унинг жамият олдидаги аҳлоқий мажбуриятлари йиғиндисидан иборат. Судьянинг энг муҳим касб мажбуриятлари қонунларда назарда тутилган одил судловнинг мақсадлари ва вазифаларидан келиб чиқади.

Судьялар ўз вазифаларини бажариш чоғидагина эмас, балки хизматдан ташқари муносабатларда ҳам одил судловнинг обрўсини тўкадиган, судьялик қадр-қимматига ёки унинг ҳолислигига шубҳа туғдирадиган ҳар қандай ҳатти-ҳаракатдан ўзларини тийишлари керак — бу қонуний талабдир!

Судьялар, шунингдек прокурорлар, терговчилар, суриштирувчи шахслар инсонпарвар кишиларнинг кўнглига йўл топадиган, уларга нисбатан ғамхўр ва ҳурмат билан муносабатда бўладиган, хушфеъл, ҳар бир ишда фақат жиноятни ёки жиноятчини эмас, балки бу иш орқасида мураккаб ички кечинмалари билан турган тирик инсонни кўра биладиган бўлишлари лозим. Бу ерда инсон руҳиятини бузишга йўл қўймайдиган, унинг қадр-қимматини ерга урмайдиган юқори маданиятлилик ва хушмуомалалик устун туриши шарт.

Судья ўзини шундай тутиши кераккки, унинг на сўзи ва на ҳаракатларидан бошқаларнинг асаби бузилмаслиги, улар судья бизнинг шахсимизни, қадр-қимматимиз ва фикримизни назар-писанд қилмади, деган хулосага ҳаттоки, шубҳаларга келмасликлари керак.

Судья талабчан бўлиши шарт, лекин шафқатсиз бўлмаслиги, шахсиятчиликка берилмаслиги, юксак касб маҳоратини фуқаролик бурчи билан бирга қўшиб олиб бориши, ўз касби аҳамиятини баҳолашда меъёрдан чиқмаслиги, касбининг асл моҳиятини унутмаслиги лозим. У йўл қўйган хатоларини аниқлаши ва тан олиши, юзага келган хатолари сабабларини тушуниб етиб ўзига тегишли хулоса чиқариб олиши, билими етарли бўлмаганда уни тўлдириш учун ҳаракат қилиши, фан ютуқларининг қадрига етиши ва уни амалий фаолиятида тадбиқ эта билиши зарур. Бу хусусиятлар ҳар доим ҳам туғма бўлавермайди, шу сабабли уларни доимо ривожлантириб, мукаммаллаштириб бориш шарт.

(Давоми 2-бетда.)

Музаффар йўллар бўйлаб

МАРАФОНЧИЛАР ҚИЗИЛТЕПАДА

8 октябрь куни «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» супермарафонининг қатнашчилари Бухородан Навоий вилоятининг Қизилтепа шаҳрига кириб келдилар. Супермарафончиларни вилоят ҳокими муовини Азамат Ҳайдаров, «Камолот» жамғармасининг вилоят бўлими раиси Матлуба Адизова, Қизилтепа тумани ҳокими Турсунбой Фатуллаев ва бошқа жамоатчилик вакиллари кутиб олдилар. Ғолибларга туман «Камолот» жамғармасининг мукофотлари топширилди. Сўнг Навоий вилояти, Навоий туман ёшлари билан «Амир Темур» ва «Камолот» жамғармаларининг вилоят бўлимлари иштирокида қизғин суҳбат бўлиб ўтди. Унда «Амир Темур» жамғармаси вилоят бўлими раиси, профессор Сулаймон Иноятов тарихий иншоот Малик Работ тўғрисида маъруза қилди.

Марафончилар Навоий вилоятидан Самарқандга томон йўл олдилар.

КЎҲНА САМАРҚАНДДАН

мухбиримиз Гули ЧЕҲРА хабар қилади

Марафончилар Самарқанд шаҳрига 10 октябрь куни кечки пайт кириб келишди. Уларни бир кун аввал Пахтачи туманида қарши олишганди. Меҳмонлар Пахтачи , Каттақўрғон туманларида ҳам катта тантана билан кутиб олинди. Ғолиблар эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Самарқанд шаҳрининг Даҳбед кўчасида тўпланган одамлар югурувчилар етиб келган вақтда кўчага сиғмай кетди. Марафончилар узоқдан кўриниши биланоқ йўл алвон ленталар билан тортилди. Маррага биринчи бўлиб етиб келган тошкентлик Улугбек Мамадалиев аввал лентани узиб ўтди. Унинг ортидан бухоролик Тўлқин Ҳусаинов етиб келди. Югурувчилар орасидаги кекса марафончи, самарқандлик Қудрат Бердиевни дарҳол танидим. У киши яқинда Республика матбуотида худди ана шундай марафон ўтказиш таклифи билан чиққан эди. «КАМОЛОТ» жамғармаси вилоят бўлими ҳам кекса югурувчини четда қолдирмади. Биринчилардан бўлиб югуриб келганлар қаторида Қудрат акага ҳам совға топширилди.

Самарқандга қадами теккан меҳмон борки, Челак туманидаги Имом ал Бухорий масжидига ташриф буюради. Марафончилар ҳам у ёққа боришди. Дунё мусулмонлари назари тушган муқаддас жойга қадами текканларидан мамнун бўлишди. Спортчилар шунингдек, Даҳбед қўрғонида жойлашган Хўжа Ахрор Вали масжидини ҳам зиёрат қилишди. Бу бежиз эмас. Маҳаллага Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тренер Мамажон Аҳмедов оқсоқоллик қиладилар. Шул боис ҳам марафон иштирокчилари ушбу маҳалла аҳли билан учрашувга ташриф буюришди. Кеча тонгда эса югурувчилар Амир Темур мақбараси олдидан стартга чиқди. Хуллас, 1300 километр масофани 550 километри ортда қолди.

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ

ҲУРМАТЛИ ЁШ ИЖОДКОРЛАР!

Шу йилнинг 18 октябрь куни 17.00 да «Камолот» жамғармаси бошқаруви ҳузурида ёш ҳаваскор ёзувчи ва шоирларнинг доимий ҳаракатдаги «Ёш ижодкорлар клуби» иш бошлайди.

Клуб ўзининг биринчи мажлисида низом лойиҳасини муҳокама қилади ва тасдиқлайди. Шунингдек, ташкилий масалалар ҳам кўрилади. Клуб аъзоларининг ижоди радио, телевидение ҳамда «Туркистон» газетаси, «Ёшлик», «Ёш куч» ва «Сирли олам» журналларида кенг ёритилади.

Клуб аъзоларининг сара асарлари китобча ҳолида қисқа вақт ичида «Камолот» жамғармаси ҳомийлигида нашр этилади. Клуб ишида ёши 33 ёшгача бўлган ёшлар иштирок этишлари мумкин.

Клубнинг биринчи мажлиси ўзбек тилига давлат тили мақоми берилганлигининг етти йиллигига бағишланади.

Клубга аъзо бўлишни истасангиз,

Марҳамат!

Манзилгоҳимиз: Тошкент ш. Навоий кўчаси, 11-уй. «Камолот» жамғармаси бошқарувининг маънавият ва маърифат бўлими. Телефон 41-00-83, 41-08-61.

Авт: 28. Трол: 4, 20. Трам: 7, 8-«Панорама» бекати.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ДАВЛАТ СТИПЕНДИЯСИ СОВРИНДОРЛАРИ

ТЕХНИКА ВА ИНФОРМАТИКА

Бобожонов Ойбек — Тошкент Тўқимачилик ва Енгил Саноат институти 5-курс талабаси. Мутахассислиги — пахтани дастлабки ишлаш. Аълочи, нашр этилган илмий ишлари 5 та. Инглиз ва турк тилларини мукаммал билади. У институт миқёсида барча ташкилий ишларда, илмий конференцияларда фаол иштирок этади. ЭҲМ бўйича II-разряд программачиси. Бугунги кунда у илмий раҳбари ҳамкорлигида тадқиқот олиб бормоқда.

ТИББИЁТ, ЖУМЛАДАН ФАРМАЦИЯ ВА ЖИСМОНИЙ МАДАНИЯТ

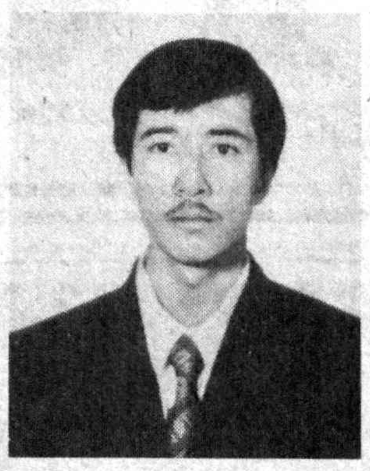

Жуманиёзов Қудрат — Урганч Давлат Университети 6-курс талабаси. Мутахассислиги — даволаш. Аълочи, нашр этилган илмий иши 1 та. Инглиз ва немис тилларида эркин суҳбатлашади. У 1994 йили умумий гигиена фанидан Республика тиббиёт институтлари ўртасида ўтказилган «Орол муаммоси»га бағишланган олимпиадада 2-ўринни эгаллаган. Университет жамоат ишларида, ўтказиладиган илмий конференцияларда фаол иштирок этади.

ФИЗИКА-МАТЕМАТИКА ВА КИМЁ-БИОЛОГИЯ МУТАХАССИСЛИКЛАРИ

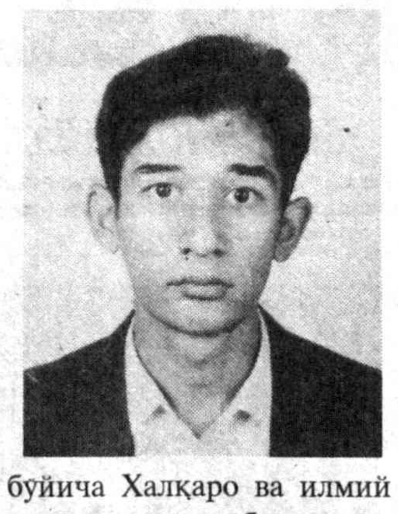

Низомов Шавкат — Самарқанд Давлат Университети 5-курс талабаси. Мутахассислиги — физика. Аълочи, нашр этилган илмий ишлари 4 та. Компьютерни мукаммал эгаллаган. Инглиз тилида эркин гаплашади. У Республика олимпиадаларида физика фанидан фахрли ўринларни эгаллаган. Унинг маърузалари спектроскопия ва қаттиқ жисмлар бўйича Халқаро ва илмий анжуманларга қабул қилинган.

ИҚТИСОДИЁТ

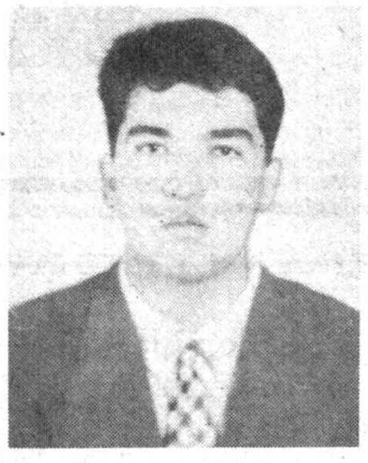

Асқаров Нодирбек — Андижон Давлат Университети 5-курс талабаси. Мутахассислиги — иқтисод. Аълочи, нашр этилган илмий ишлари 9 та. Инглиз ва араб тилларида эркин суҳбатлашади. Компьютерни мукаммал билади. Ҳозирда у «Камолот» жамғармаси АндДУ жамоатчилик маркази раиси лавозимида ишлаб келмоқда.

ИҚТИСОДИЁТ

Йўлдошев Собиржон — Тошкент Давлат Иқтисодиёт Университети 5-курс талабаси. Мутахассислиги — халқаро валюта-кредит муносабатлари. Аълочи, нашр этилган илмий ишлари 3 та. 1994 йил Республика олийгоҳлари ўртасидаги олимпиадада статистика фани бўйича фахрли 3-ўринни олган. 1996 йил Ўзбекистон-Германия бизнес мактабини немис тилида муваффақиятли тамомлади ва шу йил Германия мутахассислар алмашиш кенгаши халқаро дастурининг стипендиати бўлди. У Республика ва Халқаро илмий анжуманларда, талабалар олимпиадаларида ва илмий сессияларида иштирок этиб келмоқда. Компьютерни мукаммал билади.

МАДАНИЯТ ВА САНЪАТ

Азизқориев Азизжон — Тошкент Давлат Техника Университети 5-курс талабаси. Мутахассислиги — иқтисодчи муҳандис (дизайн). Дизайн соҳасида 4 та мақола чоп этган. Аълочи, инглиз тилида эркин суҳбатлашади. 1994 йил Республика Улуғбек жамғармаси, 1995 йил эса Беруний номли давлат стипендияси совриндори бўлган. У институт илмий анжуманларида фаол иштирок этади. 1994 йил Улуғбек таваллудининг 600 йиллигига бағишлаб ўтказилган истеъдодли ёшлар кўрик-танлови дипломи билан тақдирланган. 1995-96 ўқув йили Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 5 йиллигига бағишланган кўрик-танловда дизайн соҳаси бўйича I-ўринни эгаллаган.

ГУМАНИТАР МУТАХАССИСЛИКЛАРИ

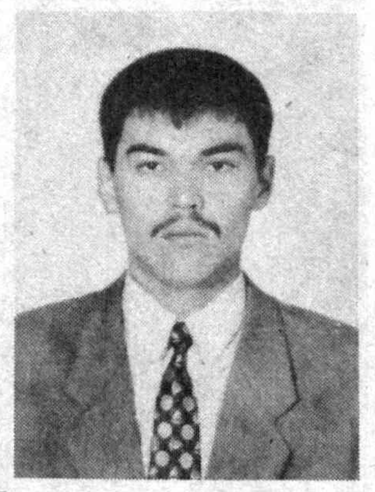

Мирафзалов Мирзаахмад — Тошкент Давлат Шарқшунослик институти 5-курс талабаси. Мутахассислиги — араб филологияси. Аълочи, 3 та мақоласи чоп этилган. Инглиз, араб, ҳинд ва урду тилларида бемалол гаплашади. У институт илмий анжуманларида фаол иштирок этади. Компьютерни мукаммал эгаллаган. Ҳозирги кунда Соҳибқирон Амир Темур саройида яшаб, ижод этган Масъуд ибн Умар ат-Тафтазонийнинг ҳаёти ва унинг балоғат илми ривожига қўшган ҳиссаси ҳақида илмий-оммабоп мақолани эълон қилишга тайёрлаяпти.

ЧЕТ ТИЛЛАР

Расулова Шаҳло — Андижон Давлат Тиллар Педагогика институти 5-курс талабаси. Мутахассислиги — таржимон-референт, немис тили ўқитувчиси. Аълочи, нашр этилган илмий иши 1 та. Немис тилида эркин суҳбатлашади. 1996 йили чет тиллари бўйича Республика олимпиадасида I-ўринни олган. Компьютерни мукаммал эгаллаган. Ҳозирги кунда у немис ва ўзбек тиллари тил бирикмаларининг фонетик, лексик, стилистик ва грамматик томонларини ўрганиш борасида илмий изланишлар олиб бормоқда.

СИНОВ ДАВРИ — МАСЪУЛИЯТ ДАВРИ

Мустақил республикамиз иқтисодиётини мустаҳкамлаш, она-юрт равнақи, халқ фаровонлигини оширишда катта аҳамиятга эга бўлган яна бир синов даври — пахта йиғим-терими мавсуми бошланди.

Дала заҳматкашларининг минг машаққатлару, фидокорона меҳнатлари эвазига етиштирилган оқ олтинни қисқа фурсатларда, нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш, ўз вақтида давлат омборларига топшириш ҳозирги куннинг энг долзарб вазифаларидан биридир.

Албатта, ҳосил теримига ҳар йилгидек, бу йил ҳам минг-минглаб ҳашарчилар, ўқувчи-талабалар жалб этилади. Бу эса, ўз ўрнида, пахтачилик билан шуғулланувчи жамоа ва давлат хўжаликлари, автохўжалик раҳбарлари ва айниқса, ҳайдовчилар зиммасига катта масъулият юклайди. Ҳашарчи — пахтакорларни далаларга эсон-омон етказишда ДАН ходимларининг ҳам ўрни ўзига хосдир.

Ўтган йилги мавсумда ДАН ходимлари пахта далаларига отланган ҳашарчиларни белгиланган манзилга етказиб қўйдилар. ДАН ходимлари ўз тажрибалари, билимлари, маҳоратлари билан бирга транспорт воситаси техник ҳолатининг аҳамиятини жиддий баҳолайдилар. Шу мақсадда одамларни ташишга мўлжалланган транспорт воситаларининг техник ҳолати пухта текширувдан ўтказилди. Текширув даврида носоз деб топилган мингга яқин транспорт воситаси ишдан четлатилди.

Шу билан бирга давлат, жамоа хўжаликлари, далаларга элтувчи барча йўллар назоратдан ўтказилди. Аниқланган камчиликлар жойида бартараф этилди.

Бироқ шунга қарамай айрим ҳайдовчиларнинг мавжуд талабларга бўйсунмаслиги оқибатида фожиалар юз берди.

1995 йилнинг 29 сентябрида Қорақалпоғистоннинг Элликқалъа туманидаги жамоа хўжалиги ҳудудида ўзига бириктирилган ГАЗ-253 русумли, 74-87 КПЕ автомашинасини бошқариб келаётган 1963 йилда туғилган Бозорбой Болтабоев, МТЗ-80, 59-70 ЕФ давлат рақамли тракторни бошқариб келаётган Омон Юсуповлар Боғоёр фермер хўжалиги ҳудудидаги кўприк устида дуч келишади. Эртакдаги икки ўжар эчки сингари бир-бирларига йўл беришмайди. Оқибатда уларнинг тўқнашувлари туфайли 17 киши ҳалок бўлади, 3 киши жароҳатланади.

Бўка тумани Кўкорол жамоа хўжалиги трактор ҳайдовчиси Й. Савиннинг қўпол қоидабузарликка йўл қўйиши оқибатида қаршисида ҳаракатланаётган КАВЗ-685 русумли 11-45 ТШР давлат рақамидаги автобус билан тўқнашади. Натижада Ангрен педагогика олийгоҳи талабаси 1975 йилда туғилган Б. Эшонқулова, ўқитувчи Б. Дусеновлар воқеа жойида ҳалок бўлишади. 1974 йилда туғилган Т. Қозоқов, 1973 йилда туғилган А. Ражабов, 1974 йилда туғилган Д. Раҳматуллаев, 1975 йилда туғилган Н. Умурзоқовалар тан жароҳатлари билан касалхонага етқизиладилар.

Бундай фожиаларга йўл қўймаслик, уларнинг олдини олиш мақсадида мавсум бошланишидан аввалроқ қишлоқ хўжалиги техника ва механизмларини йиғим-теримга тайёрлаш юзасидан давлат, жамоа хўжаликларида ва ДАН идораларида олиб борилаётган ишларни текшириш бўйича режа ишлаб чиқилди.

Жумладан, қишлоқ хўжалиги техника ва механизмларини сақлаш, уларга техник хизмат кўрсатиш шароитини яхшилаш;

— трактор ва тиркамаларни ўлчови қурилма, занжирли уламалар, давлат рақам белгилари, ташқи ёритгич чироқлари, нур қайтаргичлар, мажбурий тўхталганда ишлатиладиган «фалокат» белгилари билан таъминлаш;

— одамларни тиркама транспортларда ташилишини таъқиқловчи ёзувлар ёзилиши;

— теримчиларни ташишга ажратилган автобус ва юк машиналарининг ҳолати, уларнинг жиҳозланиши;

— одамларни ташиш учун ажратилган ҳайдовчиларнинг шаҳодатдан, махсус йўриқдан, даврий тиббий кўрикдан ўтказилганлигини, тегишли ҳайдовчилик гувоҳномасининг борлигини текшириш режамизнинг асосий қисмини ташкил этади.

Юқоридагиларнинг амалга оширилиши ҳаракатланиш хавфсизлигини таъминлаш, йўл-транспорти ҳодисалари профилактикасида муҳим омилдир.

Буларнинг қуруқ гап бўлиб қолмаслиги учун жавобгар ходимлар белгиланган. Улар жойлардаги ишлар бўйича мунтазам маълумот бериб боришади.

Мана, режа ишлаб чиқилди, жойларда у бўйича ишлар амалга оширилмоқда. Бу билан ҳаммаси яхши, ҳаммаси рисоладагидай, дейиш нотўғри. Гарчи режа катта ҳажмли ишларни қамраган бўлса-да, амалда шароит, вазият бошқа кўзда тутилмаган саъй-ҳаракатларни тақозо этади.

Айрим раҳбарларнинг, ҳайдовчи-механизаторларнинг йиғим-теримни тезлаштириш ва шунга ўхшаш ниятларда айрим чекинишлар, кўнгилбўшлик, ҳатто истисно тариқасида қонун-қоида бузилишларига йўл қўйиш ҳоллари амалда учраган. Ҳолбуки, «кичик» қоидабузарлик катта фожиаларга олиб келиши маълум. Фожиалар оқибатида биринчи навбатда инсонлар, уларнинг ҳаёти ва соғлиги билан бирга ватанимиз иқтисоди учун қанчадан-қанча моддий зарар етади. Ўйлаймизки, бу йил ҳар биримиз юртимиз олдидаги бурчимизни сидқидилдан бажарамиз, маънавий, моддий йўқотишлар олдини олишга ҳиссаларимизни қўшамиз. Бунинг учун кўп нарса талаб қилинмайди. Мавжуд қоидаларга қатъий, сўзсиз амал қилиш, интизомли, ўзаро хушмуомала бўлиш ва оддий одамийлик сифатларини намоён қилиш муваффақият таъминотининг гаровидир. Энг асосийси — йўловчи ҳам, транспорт бошқарувчи ҳам қоидани бузмаслиги шарт.

Ҳайдовчилар ўртасида тушунтириш ишлари олиб борилмоқда. Ишонамизки, Давлат Автомобиль Назорати ходимлари ўз зиммаларидаги вазифаларини шараф билан уддалаб, ҳашарчиларнинг белгиланган манзилларига бешикаст етказилиб, соғ-саломат ота-оналари бағрига қайтиши учун зарур чора-тадбирларни кўришади.

Ш. РЎЗМАТОВ,
ИИВ ДАН Бошқармаси Бошлиғи милиция полковниги

«БИЗНЕС – ИНКУБАТОР» – КЕЛАЖАГИМИЗ РАВНАҚИ УЧУН

(Боши 1-бетда)

ишланган маҳсулотлари эса 0,4 фоизни ташкил этади. Биз бу борада жуда кўп иш қилишимиз керак», деб уқтирилган эди.

Юқоридаги фикр-мулоҳазалардан хулоса қиладиган бўлсак, қишлоқ хўжалигида «Бизнес - инкубатор»ларнинг ўрни жуда катта. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва тайёрлаш, замонавий технологик саноат корхоналари барпо этиш орқали ўрта ва кичик бизнес ривожлантирилади.

Аҳолига мева, сабзавот, пахта, чорвачилик, ун ва дон маҳсулотлари қайта тайёрланиб, сифатли, талаб ва таклифдан келиб чиқиб кичик корхоналар ёрдамида ишлаб чиқарилади. Энг муҳими, экспорт учун маҳсулотлар ўзимизда кўпайтиришга эришилади. Бизда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари кўпинча хом-ашё сифатида чет элларга чиқарилмоқда. Бир ўйлаб кўринг, ўзимизда фандаги ютуқлари, кашф этаётган ихтиролари билан чет элларникидан қолишмайдиган олимларимиз жуда кўп. Уларнинг фикр-ғояларини қишлоқ хўжалигига тадбиқ этиб, ўзимиз ишлаб чиқаришимиз мумкин бўлган маҳсулотларни чет эллардан келтирмасдан, балки ўзимизда тайёрласак, етиштирган деҳқончилик маҳсулотларини замонавий технологик усулларни қўллаш билан бирга валюта тежаб қолиш имкониятларини яратсак, яхши эмасми?

— Ишлаб чиқариш билан боғлиқ тадбиркорлик ишларини қўллаб-қувватлайди, деганда гап маблағ масалаларига ҳам бориб тақалади.

— Биз яхши лойиҳа, бизнес режалар билан келган ишбилармонларга маблағ топиш йўлларини излашда, яъни кам фоизли маблағ берадиган жойларни топиш «Бизнес фонд» каби жамғармалар, идора ва ташкилотлар билан боғланишда кўмаклашамиз. Шунингдек, «Бизнес-инкубатор» халқаро ташкилот тусини олган ҳолда чет эл корхоналари билан ҳамкорлик қилишда, ўзаро сармоялар киритиш, қўшма корхоналар тузишда ҳам баҳоли қудрат қатнашади.

— Бугунги кунда республикамизда хусусий, тижорат кичик корхоналари жуда кўпайиб кетди. Уларни талай қисми оз муддат ўтмай на ўзига, на ўзгага фойда келтирмасдан «синиб» кетяпти. Бунинг сабаби нимада?

— Сабаби шундаки, илм-фан нуқтаи назарига, олимлар фикрига асосланмасдан, узоқни кўзламай, фақат фойдани ўйлаб, наридан бери, чала-чулпа тузилаётган корхоналарнинг келажаги йўқ. Ўзини ҳурмат қилган ишбилармон ҳадеб тижорат билан шуғулланмасдан, бор куч-ғайратини ишлаб чиқаришга бағишламоғи керак. Ундан олиб, бунга сотиб нуқул фойда кетидан қувиш билан иш битмайди.

— Бугунги кунда қилинаётган аниқ ишларга тўхталсангиз?

— Буюк бобокалонимиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллик тўйи кунлари «Бизнес - инкубатор» ўз ишини бошлайди. Ҳозир биномиз тахт, барча техника асбоб-ускуналар масаласи ҳал бўлган. «Бизнес - инкубатор» бошқарувини шакллантириш ишлари олиб борилмоқда. Шаҳрисабз туманида 12 та жамоа хўжалиги бор. Ҳозир биринчи навбатда ишимиз мана шу хўжалик жамоаларида янги замонавий фирмалар тузиш ва уларнинг фаолиятини ривожлантиришдир.

Ушбу «Бизнес-инкубатор» Шаҳрисабзда очилишининг ўзи чуқур маъно касб этади. Бу ўтмишда буюк давлат ва мустақил Ўзбекистоннинг тараққиёти ва юксалиш йўли билан узвий боғлиқлик рамзини билдиради, деб ўйлайман.

Меҳрибон ҚУРБОННИЁЗОВА,
«Туркистон» мухбири

СУД МАСЪУЛИЯТИ

(Боши 1-бетда)

Судья, прокурор ва ҳимоячи судда вужудга келган ҳар қандай вазиятда ҳам вазмин ва босиқ бўлиши, бошқаларнинг шахсига тегадиган сўзлардан ўзини тийиши, ўзгаларнинг фикри ва эътирозини сабр-тоқат билан эшитиши керак.

Суд мажлисининг иштирокчиларидан бири бўлган адвокатнинг вазифаси эса, фақатгина судланувчини ҳимоя қилиш билангина чегараланиб қолмасдан, балки у ўзининг билими ва ақл-одоби билан одил судловни амалга оширишга, суд процессининг тарбиявий аҳамиятини таъминлашга кўмаклашмоғи лозим.

Умуман олганда, суд этикаси соҳаси бу асосан процессуал фаолият иштирокчиларининг ўзаро муносабатидир. Процессуал фаолият тегишли қонунчилик, яъни фуқаролик ва жиноят процессуал қонунчилиги билан тартибга солиниши туфайли бу нормаларнинг аҳлоқий асосларини аниқлаши ва ўзлаштириб олиш юристларнинг ҳуқуқий онгини шакллантиришнинг зарур шарти деб тан олиниши керак.

Инсон ҳуқуқларини ва манфаатларини, шахсини ва қадр-қимматини ҳимоя қилишга қаратилган қонунларимиз халқимизнинг тарихий урф-одатларини ва аҳлоқ-одоб нормаларини ўзида акс эттиради ва шу сабабли ҳам бугунги кунда ҳуқуқ ва аҳлоқнинг бирлиги— табиий ҳол.

Жамиятдаги ахлоқий тушунчалар процессининг принципларидан ва унинг иштирокчилари ҳуқуқларини белгиловчи нормаларда айниқса ўз ифодасини топиши керак. Чунки инсонпарварлик ва инсонга ҳурмат, унинг пок номига ва ҳуқуқига бўлган эҳтиёткорона муносабат баландпарвоз сўзларда эмас, балки шахснинг ҳуқуқларини ишончли ҳимоясини ва иш бўйича ҳақиқатни аниқлашни таъминловчи кафолатда ифодаланиши керак.

Шу ҳуқуқий кафолатни таъминлаш мақсадида Конституциямизнинг 25—26-моддаларида ҳеч ким қонунга асосланмаган ҳолда ҳибсга олиниши ёки қамоқда сақланиши мумкин эмаслиги, жиноят содир этганликда айбланаётган ҳар бир шахснинг иши судда қонуний тартибда кўриб чиқилиб, унинг айби аниқланмагунча у айбдор ҳисобланмаслиги, ҳеч ким қийноққа солиниши, зўравонликка, шафқатсиз ёки инсон қадр-қимматини камситувчи бошқа тарздаги тазйиққа дучор этилиши мумкин эмаслиги каби инсонпарварлик ва адолат руҳи билан суғорилган қоидалар киритилган.

Суднинг ҳар бир чиқарган қарори қонунга ва ишдаги ҳақиқий аниқланган ҳолларга асосланган бўлиши шарт. Шу жойда бир нарсага эътиборларингизни жалб этмоқчимиз. Давлатимиз мустақил бўлгандан буён Конституциядан бошлаб кўпгина ажойиб қонунлар қабул қилинди. Лекин ушбу қонунларни халқ оммасига, етказаяпмизми, қонунларимизни халқ тушунаяптими, унинг устиворлигини тўла таъминлашга ишончимиз комилми? Бу масалада жуда катта иш олиб боришимиз лозим.

Хулоса қилиб айтганда, Конституцияга ва қонунларга, ахлоқ, одоб ва суд этикаси қоидаларига ҳамиша риоя қилиш, бу билан адолатни таъминлаш барчамиз учун ҳам қарз, ҳам фарздир. Бинобарин, биз учун мўътабар бўлган бу вазифа Ватанимиз мустақиллигининг моҳиятидан келиб чиқади ва асосий мағзини ташкил қилади.

Убайдулла МИНГБОЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раиси

ТАБИАТНИНГ ТАБИБЛАРИ КИМ?

Кейинги йилларда табиатни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш янги мезонлар ва талаб асосида ривожлана бошланди. Бинобарин, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва мавжуд табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш — ҳар қандай давлатнинг ижтимоий ва иқтисодий ривожланишида энг устивор йўналиш ҳисобланади. Шунинг учун ҳам жиддий экологик муаммони ҳал қилиш ва ишлаб чиқаришни хом-ашё ва ёнилғи-энергетик ресурслар билан узлуксиз таъминлаш учун бу муаммоларни ижтимоий-иқтисодий аҳамиятини тўғри белгилаш талаб этилади. Республикамизда бой табиий бойликларни сақлаш, улардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, атроф-муҳитни муҳофаза қилишнинг қонуний ва ҳуқуқий асосларининг яратилиши муҳим аҳамиятга эга. 1992 йилнинг декабрь ойида «Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонуни қабул қилинди. Ушбу қонунда табиий муҳитни сақлаш, мавжуд ресурслардан тўғри фойдаланишнинг ҳуқуқий, иқтисодий ва ташкилий асослари белгилаб берилди. Бундан ташқари, «Ер тўғрисида», «Ер ости бойликлари тўғрисида», «Алоҳида муҳофаза этиладиган ҳудудлар тўғрисида», «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида» каби қонунлар ва бошқа кўплаб норматив-методик ҳужжатлар ҳам қабул қилиндики, уларни амалда жорий этиш экологик муаммоларни ҳал қилишда устивор аҳамиятга эгадир.

Собиқ империя давридаги табиат бойликларидан нооқилона фойдаланиш, қишлоқ хўжалигида ҳаддан ташқари кўп минерал ўғитлар ва пестицидларни ишлатиш, саноат ишлаб чиқаришида заҳарли чиқитларнинг кўпайиб кетиши фақат республикамизда эмас, балки бутун Марказий Осиё давлатлари минтақасида экологик қийинчиликларни келтириб чиқарди. Республикамизнинг айрим ҳудудлари экологик жиҳатдан оғир аҳволга тушиб қолди. Орол ва Оролбўйи минтақасидаги оғир фожиалар ҳам шулар жумласига киради. Шунингдек, Тожикистон алюмин заводидан чиқарилаётган зарарли чиқиндилар Сариосиё туманида оғир экологик вазиятни юзага келтирди. Тошлоқ туманидаги сув заҳираларининг нефть маҳсулотлари билан ифлосланиши, Навоий вилоятида юзага келган жиддий экологик шароит, Пискент туманидаги аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш ва бошқа қатор муаммолар республикамизда табиий шароитни яхшилаш учун ҳали кўп ишлар қилиш зарурлигини кўрсатаётир.

Республика Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси тизимидаги мутахассислар жойларда ҳаво атмосферасини, сув, ер ресурсларини, ҳайвонот ва ўсимликлар дунёсини, еросты бойликларини муҳофаза қилиш юзасидан кўплаб ишларни амалга оширмоқдалар. Натижада сув-ер ресурсларидан оқилона фойдаланиш яхшиланмоқда, ҳаво атмосфераси ифлосланиши, ҳайвонот ва ўсимлик дунёси айрим турларининг йўқолиб бориши олди олинмоқда.

Автомобиль транспорти ҳаво атмосферасини ифлослайдиган асосий манбалардан бири ҳисобланади. Кейинги йилларда кўрилган чора-тадбирлар туфайли автотранспорт чиқитлари миқдори камайди. Масалан, 1991 йилда умуман республика бўйича автотранспорт газ чиқитлари 2,6 млн. тонна бўлган эди, 1994 йилда бу кўрсаткич камайиб 2,6 млн. тоннани ташкил этди. 1996 йил 1 январь ҳолатига 14 минг автомобиль газда ишлашга ўтганлиги туфайли ҳавони ифлослайдиган чиқитлар миқдори деярли 10 минг тоннага камайди.

Атмосферанинг озон қатламини баъзи бир кимёвий моддалар таъсирида емирилишдан сақлаб қолиш жаҳон аҳамиятига эга бўлган муаммодир. Ўзбекистон Республикаси 1993 йил 18 майда атмосферанинг озон қатламини муҳофаза қилиш бўйича Вена конвенциясига ва Монреал протоколига қўшилган. Бу халқаро жамиятга жаҳондаги 147 мамлакат аъзо. Ўзбекистон Республикаси бу борада ўз зиммасига олган мажбуриятларини бажара бориб, атмосферанинг озон қатламини мунтазам кузатиб бормоқда, емирувчи моддалардан фойдаланишни босқичма-босқич камайтириш учун ҳаракат қилинмоқда.

Оқар сувлар экологик жиҳатдан бошланғич манбаларида тоза бўлади, асосий манбалардан узоқлашган сари четдан бўлган таъсир туфайли ифлослана бошланади. Айниқса, турли ишлаб чиқариш корхоналари чиқитларидан ифлосланганлигини кузатиш мумкин. Уларда ифлосланиш даражаси йўл қўйилган нормага нисбатан 40-50 баробар юқори бўлади. Бундай сувларда оғир металл, конлари — мис, хром ва бошқа кимёвий моддаларни учратиш мумкин. Бундай ифлосланиш Чирчиқ дарёси қуйи оқимида, Тошкент шаҳри ўртасидан оқиб ўтадиган Салор, Қорасув каналларида ифлосланиш ҳоллари учрамоқда. Қишлоқ хўжалигида минерал ўғитлар ва пестицидлардан фойдаланишнинг қисман камайганлиги 1994 йилда ифлосланган оқар сувни очиқ сув ҳавзаларига қўшиб юборилишининг кескин қисқарганлиги республиканинг асосий оби-ҳаёт манбаалари ҳолатига ижобий

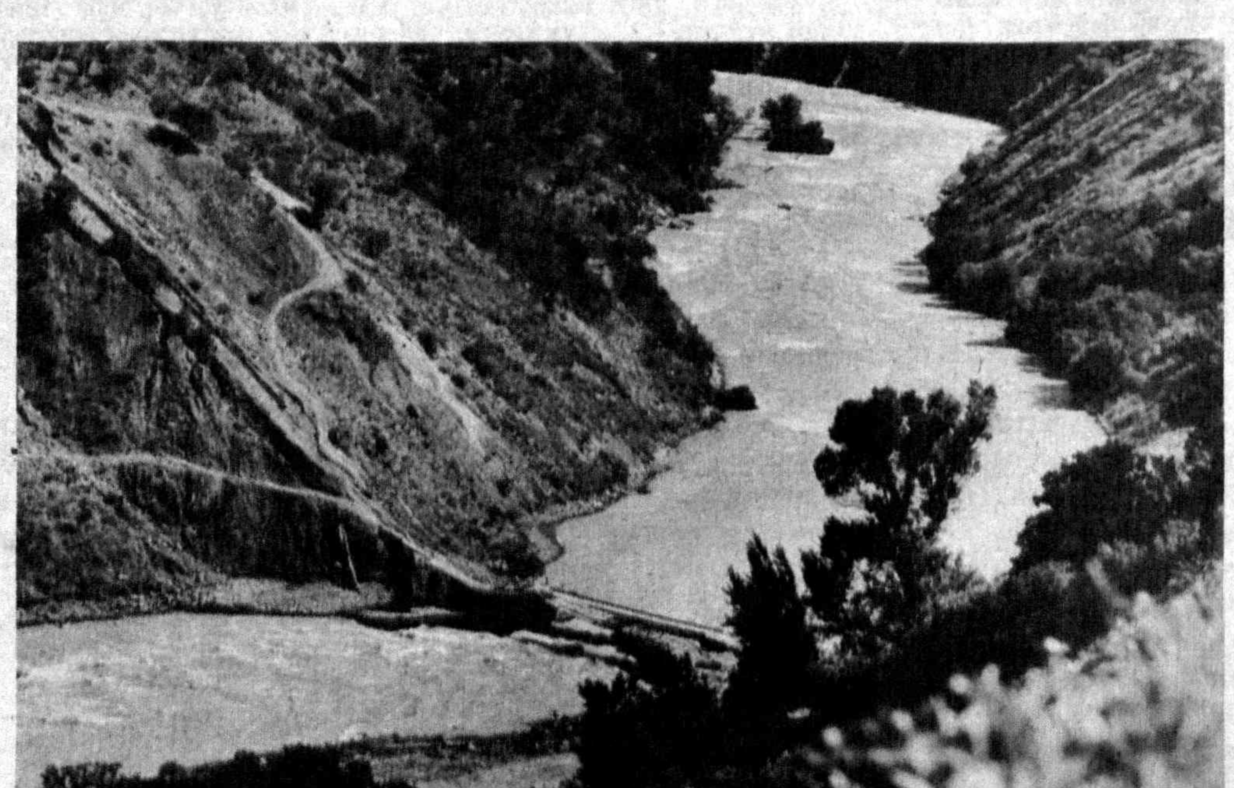

Ўзбекистон ойнаи жаҳонида

ДУШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 «Кўнгил тароналари».
9.00 «Нафосат шайдолари». Кинодастур.
9.30 «Дўстлик риштаси».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Эртаклар — яхшиликка етаклар».
10.35 «Жараён». Публицистик кўрсатув.
11.05 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Буюк Ипак йўли. Нурота», «Қуёш шаҳри».
11.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
12.00 «Ҳуқуқ сабоқлари».
12.25 «Буланка» меҳмонхонаси». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.25 «Менда фикр бор».
18.50 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.10 Биржа ва банк хабарлари.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.

Темурнома

19.55 **«Темурнома».**

*

20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Чаманноррингдан». Концерт.
21.45 «Вақт».
22.00 «Морена Клара». Телесериал.

Темурнома

22.45 **«Мозийдан садо».**

*

23.05 «Фақат қизлар учун».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
00.40 Тунги тароналар.
20.50 «Кимга — қанақа».
21.35 Тунги сеанс. «Садоқат» (Ҳиндистон). 1-серия.
22.55 «Аёл».
23.25 «Спорт-тайм».
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».
00.05 — 00.15 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб». Мода янгиликлари.
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон».
20.10 «Автосалон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 « Мак ва Матли».
21.30 «Курьер».
21.50 «Прайм-тайм». Телевидение ҳаётидан.
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.30—00.10 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Самарқанд». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.10 — 20.35

*

20.35 «Адиба Шарипова чалади». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультькарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 Болалар учун кўрсатув.
19.35 «Чироқ».
19.45 «Дайди тўтининг сайри». Мультфильм.
19.55 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.15 Эълонлар.
20.20 «М»-хабар.
20.30 Авторейд.
20.40 «Шлягер».

СЕШАНБА, 15

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Менда фикр бор».
9.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Нонинг бутун бўлсин, элим».
9.20 Биржа ва банк хабарлари.
9.35 Болалар учун. «Оқ руҳ».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Замин фидойилари». Телеочерк.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Тасвирий санъат.
11.00 Инглиз тили.
11.30 «Бола бошидан...» Мактабгача тарбия масалалари.

*

12.05 «Камондаги қалб». Мусиқий дастур.
12.35 «Йўқолган гувоҳ». Бадиий фильм.
14.00—14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Табиатшунослар клуби».
18.30 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.

Темурнома

19.55 **«Темурнома».**

*

20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглардан таралган меҳр».
21.40 «Альманах-ТВ».
22.20 «Дурдона».
22.35 «Замон».
22.45 «Спорт, спорт, спорт».
23.05 «Мусиқий саёҳат».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Олтин кент».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 «Дойче Вейле» тақдим этади.
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
23.50 —00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Винни-пух». Мультфильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

***

18.10 — 20.35

*

20.35 «Эсдалик учун дастхат».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун». Болалар учун ахборот-дам олиш кўрсатуви.
19.20 Шифокор билан мулоқот.
19.50 «Дипкурьер».
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
21.10 Эълонлар.
21.15 «16 вилоят». Немис тилида шарҳ. Ўзбекистонда Германия маданияти кунларига бағишланган кўрсатув.
21.40 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.10 «Коллаж».
22.35 Эълонлар.
22.40 «Кўркам сакура».
23.10 «Жилет-спорт».
23.40 «Доктор Жулия ва миссис Хайдо». Телесериал.
00.05 — 00.15 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 16

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Мусиқий саёҳат».
8.45 «Альманах-ТВ».
9.25 «Аёл бахти». Кинокўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Юксалиш». Публицистик кўрсатув.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Алифбо сабоқлари».
11.30 Чанг тароналари.
12.05 «Хазинамиз таянчи».
12.40 «Ажойиб хаёлпараст». Бадиий фильм.
14.00—14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Чамандаги гуллармиз».

Темурнома

18.25 **«Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...»**

*

18.30 «Замон билан ҳамнафас».
18.45 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телефестивали.
19.05 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.

Темурнома

19.55 **«Темурнома».**

*

20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.25 «Талқин. XX аср».
21.50 «Морена Клара». Телесериал.
22.35 «15 дақиқа спорт ҳақида».
22.50 «Автоолам».
23.05 «Рангин дунё».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «МҲСК».
00.40 Тунги тароналар.
00.50—01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Уйинчоқлар дунёси».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...»
20.10 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дриблинг».
21.25 «Дойче Вейле» тақдим этади.
21.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.25 — 00.25 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Қушлар кузи». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

***

18.10 — 20.35

*

20.35 «Бал рақси санъати».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультькарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «ТВ IV канали эксклюзиви».
19.40 Қалб тароналари.
20.05 «Маънавият сарчашмалари».
20.35 Эълонлар.
20.40 «Тошкент оқшомида».
21.20 «Марҳабо».
21.50 «Ташрифлар ва таклифлар».
22.20 «Бу ажиб дунё».
22.40 «Бизнен мирас».
23.10 «Тошкентнома».
23.40 «Юлдузлар жилоси».
00.05 Эълонлар.
00.10 — 00.20 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 17

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Буюк келажак сари».
8.5[illegible]рт.

Темурнома

9.15 **«Аждодларимиз мероси».** Публицистик кўрсатув.

*

9.45 «Икки кучукчанинг саргузашти». Мультфильм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Эҳтиёт бўл, болажон!».
10.20 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.50 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телефестивали.
11.10 «Бошсиз чавандоз». Бадиий фильм.

Темурнома

12.45 **«Маърифат» видеоканали.**

*

14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Катта танаффус».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Аввал иқтисод...»
19.00 Дилнавоз садолар.
19.05 «Ишончга асосланган ҳамкорлик».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.15 Дилнавоз садолар.
21.25 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
21.35 «Одобнома».
21.45 Олтин мерос. Ў. Умарбеков. «Қиёмат қарз». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. Бош ролни Халқ артисти Ш. Бурхонов ижро этган.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Дўстлик» — «Атласчи».
00.40 Тунги тароналар.
00.50 — 01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.15 «Дармон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.15 «Бизнес-уик».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кинонигоҳ».
23.50 — 00.40 «Спорт қитъаси».

III

17.45 Янгиликлар.
17.50 Эълонлар.
17.55 «Оддий кун». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.05 — 20.35

*

20.35 «Шоҳсупа сари йўл».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.20 — 22.25 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00 «Сахий хонадонда».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Шаҳрим — фахрим».
21.25 «02 тўлқинида».
21.40 Эълонлар.
21.45 «Каталог».
22.00 «Эколот-коктейль».
22.30 «Компьютер-ревю».
22.55 Данджири фестивали. «Кўринг — ишонч ҳосил қилинг».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Доктор Жулия ва миссис Хайдо». Телесериал.
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 18

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Юзма-юз». Мулоқот.
8.45 «Пойтахт концерт залларида».

Темурнома

9.15 **«Кўҳна тарих».** Кинодастур.

*

9.45 Футбол шарҳи.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Мўлжал». Публицистик кўрсатув.
10.35 Немис тили.
11.05 «Кичкинтоймиз—гижингтоймиз».
11.25 «Фермер». Тележурнал.
11.55 «Бурилиш». Бадиий фильм.
13.30 «Кичкинтой» устахонаси.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Митти юлдузлар».
18.30 «Синфдош».
18.50 Бизнес ҳафта якунлари.
19.00 «Тақдим».
19.05 «Йигит омон бўлса».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар

Темурнома

19.55 **«Темурнома».**

*

20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Ривоят».
21.30 «Эртага — шанба».
21.50 «Таниш ва номаълум».
22.10 «Оҳанглар оғушида».
22.20 «Морена Клара». Телесериал.
23.05 «Соғлом авлод учун».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Бизнес ҳафта якунлари.
00.05 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мульти-пульти».
9.20 «Таманно».
9.30 Дилором наволар.
9.40 Мулоҳаза учун мавзу.
10.00 Видео янгиликлари.
10.20 Видео — «О».
12.00 — 14.00 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...»
18.35 Кинохроника.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Уйинчоқлар растаси».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Сиздан ишорат».
21.40 «Ракурс».
22.00 «Камолот».
22.20 Хит-парад ва Эълонлар.
23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.50 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Уюрга қайтиш». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.15 — 20.35

*

20.35 «Мусиқа ҳамма учун».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.30 — 22.35 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00 Қизиқарли воқеалар.
19.25 «Билиб қўйган яхши».
19.50 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.20 «Юлдузлар жилоси».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Кафолат».
21.35 «Мусиқий меҳмонхона».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Истеъдодлар ва мухлислар».
22.35 «ТВ IV да «Немис тўлқини».
23.05 Эълонлар.
23.10 Араб эстрадаси.
23.40 — 23.50 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 19

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

***

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Таранкум». Мусиқий дастур.
9.05 «Биринчи қалдирғоч». Бадиий фильм.

«Ёшлик» студияси намойиш этади:

10.20 «Мен ёшликман».
10.50 Ёшлик хабарномаси.
11.00 «Баҳс».
11.20 «Шоҳруҳ» клуби.
11.50 «Аёл борки, олам мунаввар». Публицистик кўрсатув.
12.20 «Яшил чироқ». Телетанлов.
13.05 Эстрада қўшиқлари.
13.35 — 14.35 «Эл ардоғидаги санъаткор». Ўзбекистон халқ артисти Ф. Раҳматова.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Совға».
18.20 «Олам».

Темурнома

18.35 **«Мактуб».**

*

18.50 «Сиз севган қўшиқ».

Темурнома

19.05 **«Табаррук қадамжолар».** 1-кўрсатув.

*

19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Оҳанглар оғушида».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».

Темурнома

21.20 **«Ҳайрат».**

*

21.35 «Азиз сиймолар». Халқ артисти Аббос Бакиров.
21.55 «Оҳанглар оғушида».

«Тунги ёғду».
Дам олиш дастури:

22.05 «Заковат».
22.15 Куй ва тасвир.
22.35 «Имкон чўққилари».
22.40 Туркон Шорай «Маҳбус» фильмида.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...».
9.20 Кинохроника.
10.10 «Компьютер-Осиё».
10.30 «Уйинчоқлар растаси».
10.40 «Сиздан ишорат».
11.20 «Ракурс».
11.40 «Камолот».
12.00 Видео — «О».
13.40 — 14.40 «Спорт қитъаси».

***

18.00 «Бугуннинг боласи».
18.20 «Жозиба».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дубляж».
20.10 «Жозиба»,
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.

«Шанба оқшоми».
Дам олиш дастури:

21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О».

III

17.55 Дастурнинг очилиши.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.00 — 21.40

*

21.40 Эълонлар.
21.45 «Мактуб». Бадиий фильм. 1-серия.

*

Россия давлат телевидениеси

22.35 «Вести».

*

23.05 — 23.15 «Хонатлас». Телефильм.

IV

9.00 «Шанба эртаги».
10.00 Эълонлар.
10.05 «Рақслар қанотида».
10.35 «Комедиантлар».
10.45 «Клип-антракт».
10.50 Эълонлар.
10.55 «Чинсэн».
11.25 Кинонинг олтин асри. «Бўйсунмас маркиза». Бадиий фильм.
12.55 «Олам ва одам».
13.20 «КВН».

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00 «Шанба оқшомида».
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 Эълонлар.
20.05 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.10 «Комедиантлар».
20.20 «Италия вернисажи». Милан.
20.40 Эълонлар.
20.45 «Спектаклдан сўнг».
21.15 «Хит-коллекция».
21.30 «Жилет-спорт».
22.00 «Салом, Франция!».
22.30 Кинонинг олтин асри. «Уч юз спартанликлар».
24.00 Эълонлар.
00.05 «Тақдир».
00.30 — 00.40 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 20

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

***

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Цирк! Цирк! Цирк!»
11.30 «Халқ ижодиёти».
12.00 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 12-куй.
12.40 «Қувноқ стартлар».
13.20 «Ташриф». Дам олиш дастури.
13.50 — 14.50 «Болалигим — пошшолигим». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Биз сиз билан».
18.20 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал.

Темурнома

19.05 **«Табаррук қадамжолар».** 2-кўрсатув.

*

19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.

Темурнома

20.00 **«Бир ўлка-ки...».**

*

20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Буюк келажак сари».
21.25 «Илҳом сатрлари».
21.30 «Мусиқа салтанати».
21.50 «Шахс ва баҳс».
22.15 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 13-куй.
22.55 Футбол олами.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 Футбол. Ўзбекистон кубоги. Ярим финал. «МҲСК» — «Пахтакор».
00.45 «Келгуси ҳафтада».
01.00 Тунги тароналар.
01.10 — 01.20 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Бугуннинг боласи».
9.20 «Жозиба».
9.30 «Дубляж».
9.45 «Жозиба».
10.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
10.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
10.35 Видео — «О».
12.15 — 14.00 «Спорт қитъаси».

***

18.00 Бугун ТВ-2 дастурида.
18.05 Эълонлар.
18.10 «Даракчи».
18.20 «Мульти-пульти».
18.40 «Табиат шифохонаси».
18.50 «Таманно».
19.00 Мулоҳаза учун мавзу.
19.20 Дилором наволар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Видео янгиликлари.
20.15 Якшанба лавҳаси.
20.20 Бугун кино оқшомида.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Мухлис — ТВ-2».
21.20 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 Видео — «О».
00.20 — 00.25 Дастур ниҳояси.

III

17.05 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
17.15 — 22.00

*

22.00 Эълонлар.
22.05 «Мактуб». Бадиий фильм. 2-серия.
22.55 — 23.25 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 Эълонлар.
9.45 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.20 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
11.50 «Парле ву франсэ?».
12.20 «Жонли сайёра».
12.40 «Очиғини айтганда». Дам олиш дастури.
13.15 «Афсоналар ва ҳақиқат». Ҳужжатли фильм.
13.45 «Биргалашиб куйлаймиз». Мусиқий дам олиш кўрсатуви.
14.35 «Кинопрофи». Жаҳон киноси янгиликлари.
15.05 Киносалон. «Модельяни».
16.45 «Телеташриф».
16.55 «Мусиқий олимп».

*

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00 «ТВ IV да етти кун».
19.20 Афсоналар ва ҳақиқат. «Монстр». 3-қисм.
20.15 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида).
20.35 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин».
21.05 «Кинопрофи». Жаҳон киноси янгиликлари.
21.35 «Иштирок этувчилар».
22.05 Киносалон. «Хизматкор». Бадиий фильм.
24.00 «Сенинг вақтинг».
00.30 — 00.40 «Хайрли тун!».

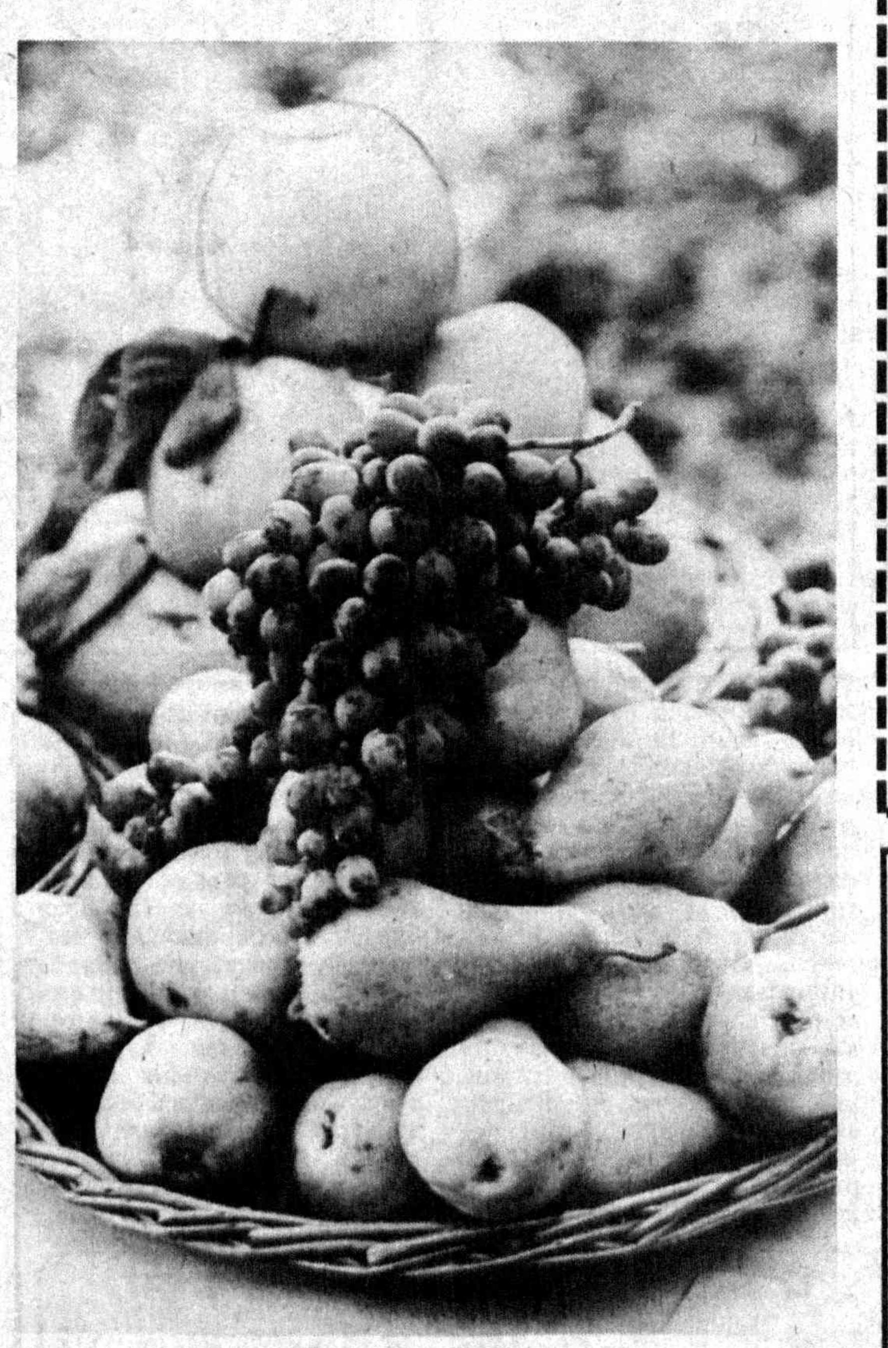

Табиат инъомлари

таъсир қилди. Натижада кейинги йилларда Амударё ва Бухоро вилоят коллекторларида ифлосланиш даражасидаги ўсиш тўхтади. Бундай ҳолатни Зарафшон дарёсининг Навоий шаҳригача бўлган қисмида ҳам кузатиш мумкин. Кейинги 3-4 йил давомида Фарғона водийсидаги сув тармоқларида, Чирчиқ дарёсида сувнинг сифати яхшиланди, ифлослик миқдори камайди. Фақат унинг қуйи оқимидагина нитрат концентрациясининг миқдори нормадагидан 2 баробар юқори бўлди.

Оқар сувларни муҳофаза қилиш юзасидан кўрилган қатор тадбирлар туфайли Исфарасой, Марғилонсой, Қўқонсой, Жанубий Фарғона каналлари сувининг сифати анча яхшиланди.

Умуман, республика оқар сувлари ва сув ҳавзаларида ўтказилган кейинги текширишлар ифлосланиш камайиб бораётганини кўрсатади.

Энди муҳим муаммо — Орол денгизи хусусида икки оғиз гап. Маълумки, Орол муаммосининг олдини олиш учун 80-йилларнинг ўрталарида янги массивларни ўзлаштириш тўхтатилди, суғориш учун сув ресурсларини тежаш юзасидан кенг кўламли лойиҳалар амалга оширилди. Орол бўйи аҳолиси ҳаёт шароитини яхшилаш юзасидан тадбирлар кўрилди. Соғлиқни муҳофаза қилиш, сув таъминоти, газлаштириш жадал олиб борилди, сувдан фойдаланиш жиддий назорат остига олинди. Кўрилган тадбирлар натижасида 1994-1995 йилларда Орол бўйи ва Орол денгизига 40,9 куб км сув оқиб келди (1993 йилда 26,7 куб км эди).

Орол сувининг камайиши муносабати билан ижтимоий-иқтисодий муаммоларнинг мураккаб комплекси вужудга келдики, у ўз оқибатига кўра халқаро характерга эга бўлди. Бу масала 1993 йили Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг 48-сессиясида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқида алоҳида таъкидлаб ўтилган эди. Орол ва Орол бўйидаги экологик муаммоларни ҳал қилишда Марказий Осиё мамлакатларининг биргаликда қилган ҳаракатлари алоҳида аҳамиятга эга. Бу масалага бағишлаб Тошкентда, Нукусда, Қизил Ўрдада ва Тошҳовузда Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг учрашувлари бўлиб ўтди.

Марказий Осиё мамлакатлари ҳукуматлари ташкил этган давлатлараро сув хўжалиги координация комиссияси фаол иш олиб бормоқдалар. Улар барча давлатлар манфаати ва экологик талаблардан келиб чиққан ҳолда Орол денгизи ҳавзасидаги сув ресурсларини биргаликда бошқариш ва фойдаланиш масалаларини тартибга солиб турибдилар.

1995 йил 20 сентябрда Марказий Осиё давлатлари ва халқаро ташкилотлар иштирокида Орол денгизи бўйини барқарор ривожлантириш, Нукус декларациясининг қабул қилиниши Орол ва Орол бўйи муаммоларини ҳал қилишда катта тарихий аҳамиятга эга бўлди.

1996 йил 27-30 августда «Барқарор ривожланиш комиссияси»нинг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда Орол денгизи бўйидаги экологик вазиятни яхшилаш, атроф-муҳитни муҳофаза қилишда Марказий Осиё давлатларининг ҳамкорлиги, регионларнинг барқарор ривожланиш Ахборот негизини ташкил этиш бўйича амалий ишлар Дастурлари ва бошқа масалалар кўрилди. Орол муаммолари бўйича лойиҳа ишлари натижалари тўғрисида ахборотлар тингланди. Ушбу масалалар юзасидан амалий қарорлар қабул қилинди. Шунингдек, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида Марказий Осиё ҳукуматлари ҳамкорлиги тўғрисида битим лойиҳаси қабул қилинди. Унда томонлар атроф-муҳитни, жумладан, Орол денгизи ҳавзасини муҳофаза қилиш учун мунтазам алоқани кучайтириш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, унинг ифлосланишига йўл қўймаслик, минтақалараро сув ресурслари тозалигини сақлаш, экологик муаммоларни биргаликда ҳал қилиш каби масалаларни келишиб олиш кўзда тутилган.

Давлатлараро сув хўжалиги координация комиссияси ва Орол денгизи муаммолари бўйича давлатлараро кенгаши ижроия қўмитаси Жаҳон банки ва БМТнинг ривожланиш Дастури экспертлари иштирокида Орол денгизи бўйича халқаро ҳамкорлик Дастури ишлаб чиқилди. 1996 йил июнь ойида Орол муаммоларига бағишланган семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Унда Германия, Россия, Қозоғистон ва Ўзбекистондан олимлар, экологлар ва сув хўжалиги ходимлари иштирок этдилар. Ҳомий ташкилот — Германия фан ва техника вазирлиги вакиллари ҳозир 22 лойиҳа устида иш олиб борилаётгани ва бу ишда ўзбекистонлик олимлар фаол иштирок этаётганлари таъкидланди. Семинар-кенгашда Орол минтақасини муҳофаза қилиш бўйича 20 дан зиёд маъруза тингланди.

Ўзбекистон табиий иқлим шароити жуда бой бўлиб, ҳайвонот дунёси ҳаёт кечириши учун катта имконият бор. Аммо антропоген (инсон иштирокидаги) жараён ёввойи ҳайвонларнинг яшашини чеклаб қўяди. Турли агротехник, технологик жараёнлар туфайли миллионлаб жонзодлар қирилиб кетди. Республика ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш учун қатор тадбирларни кўриш зарур.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда ер остидан 92 турдаги минерал хом-ашё қазиб олинади. Тоғ-кон корхоналари комплекси фаолияти натижасида ҳар йили усти очиқ тоғ жинслари ҳосил бўлади. Улардан 60 млн. тоннагача чиқитлар очиқ ер устини қоплаб ётади. Карьерларда ўтказилаётган оммавий портлатишлар натижасида атмосфера чанг билан ифлосланади. Ҳар йили республикада 100 млн. тоннагача турли чиқитлар йиғилиб қолади, уларнинг ярми заҳарлидир. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида 230 дан зиёд шаҳар ва қишлоқ ахлатхоналари мавжуд. Бу ахлатхоналарда ҳар йили 30 млн. куб. м. гача ахлат тўпланади. Бу ахлатхоналарда санитария ва экологик талабларга риоя қилиш муҳим аҳамиятга эга.

Ҳозирги вақтда республикада 9 қўриқхона, 2 табиий миллий парк, битта «Жайрон» экологик марказ, 2 та табиат ёдгорликлари мавжуд. Муҳофаза этиладиган ҳудудларнинг умумий майдони 2 млн. гектарни ташкил этади. Бу ерда 350 турдаги ҳайвон, 700 турдаги ўсимлик муҳофазага олинган.

Ўзбекистон давлат мустақиллигининг биринчи кунидан бошлаб ёшларнинг ҳар томонлама ривожланиши, уларнинг таълим олиши, жонажон ўлка табиатига, мамлакат бойлигига эҳтиёткорона муносабатда бўлиш асосида тарбиялаш ягона тизимини вужудга келтириш катта аҳамиятга эга.

1993 йилда Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги томонидан Ўзбекистон Республикаси ўқув юртларида экологик таълим ва тарбия системасини такомиллаштириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Бу қарорда «Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш» ва «Экология курслари»ни ўқув дастурига киритиш келишиб олинди. 1995 йилда олий ўқув юртларида «Экология», «Экология ва табиатдан фойдаланиш», «Биоэкология», «Геоэкология», «Агроэкология» каби мутахассислари тайёрланмоқда. Бу мутахассисликлар бўйича давлат стандарти ишлаб чиқилди.

Бу йил табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси тасарруфидан юқоридаги мутахассисликлар бўйича 24 нафар ёш контракт асосида ўқиш учун турли олий ўқув юртларига юборилди. Улар келажакда соҳанинг билимдон мутахассислари, иқтидорли экологлар бўлиб етишадилар.

Кўзланган эзгу мақсадга эришиш учун бундан буён табиатни муҳофаза қилиш қонунчилигини ва норматив — методологик базасини такомиллаштириш, жумладан, ўсимликлар ва ҳайвонот олами, ҳаво атмосфераси тўғрисида, чиқиндилар тўғрисида қонунлар қабул қилиш, табиатни муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш соҳасида солиқ ва нарх сиёсати концепциясини ишлаб чиқиш, технологик жараёнларда халқаро стандартизацияга чиқиш, экологик тарғиботни кучайтириш, экологик таълим ва тарбия системасини ташкил этиш, илмий тадқиқот ва лойиҳачилик ишларини кучайтириш талаб этилади.

Бу тадбирларни амалга ошириш инсонни ҳар тарафлама ривожланишида экологик барқарорликни таъминлайди, Орол бўйидаги фожианинг олдини олади, Ўзбекистон халқлари учун қулай ҳаёт шароити яратиб беради. Зотан, азиз юртдошлар, табиатнинг табиби сизу биз бўламиз. Бизнинг табибимиз ҳам, ҳабибимиз ҳам ана шу Она — Табиатдир.

А. ҲАБИБУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг раиси.

Адабиёт оламида воқеа яратган шоир ҳақида тўла-тўкис хулоса бўладиган гапни айтиш қийин, ҳатто мумкин эмас. Зеро, бундай шоирнинг ижодий йўли ибтидосида байроқ қилиб кўтарган Сўзи, Ғояси аниқ-равшан кўринса-да, вақт ўтиб бу Сўз, бу Ғоя маълум маънода ўзгаради, ёки бошқача айтганда, шоирнинг ўшандан буён тобора миқёси кенгайган сўзлари ва ғояларига сингиб кетади. Аммо, шундай бўлган тақдирдаям, бари бир ўша илк Сўз, илк Ғоя китобхонлар онгида, юрагида тонги Чўлпон юлдузи каби хиралашмай жимирлаб тураверади. Шоир Усмон Азимнинг илк ғояси — Инсонни тушуниш эди, илк сўзи мана шу тушуниш бор жойда икки юракни, минглаб қайғудош юракларни боғловчи «Севаман» каломи эди:

Журъат қилинг бир оз,
ширин-ширин сўз топинг,
Шабада, Нур, Осмон,
Қуёш, Ер бўлинг,
Унинг орзуси бўлинг,
қайғуси бўлинг,
Ўшанда елкангизга
бошини қўйиб,
Ҳеч кимсага айтмаган ул
азиз сўзни
Маъсум лаблари-ла
балким шивирлар:
«Севаман!»

Инсонни тушуниш ғояси аслида ёшликка хос шижоат билан атроф муҳитда ҳукмрон мол-дунё ҳирсига қарши бориш, ҳаётнинг асл моҳияти инсонийлик, инсонийликни қарор топтириш эканлигини уқтириш эди. Бу пайтда шоир учун дунё аниқ икки қутбдан, оқ ва қорадан иборат эди. Шу сабабдан у инсоний ҳисларини ҳам аниқ иккига бўлади:

Мени севинг,
Мендан нафратланинг —
Бошқасига рухсат
бермайман.
Мен сизни севаман
Ва нафратланаман,
Майда туйғуларни
кўрмайман раво...

Жуда қисқа вақт ўтиб, барча тенгдошлари ижодида бўлганидек, Усмон Азим ўзи яшаётган биқиқ муҳит — тоталитар тузумининг асл моҳиятини очиб берувчи, ўзи мансуб миллат онгида бу тузумга, унинг инсонийликни рад этувчи, инсон қалбу тафаккурини инқирозга бошлаб борувчи ғояларига қаршилик уйғотиш, истибдод ва қатағон йилларида манфур тузумнинг моҳиятини англаб, унга қарши курашган фидойи инсонларга, мозий қаъридан «Уйғон, болам!» деб даъват қилиб турган ёрқин сиймоларга муҳаббат уйғотувчи шеърлар ёза бошлади. Айрим шоирлар «нурли манзил — коммунизм» ишқида ёнаётган юракларни куйлаган бир пайтда, Усмон кўз ўнгимизда Ёнаётган Одамни намоён этди:

БЎЛАР ЭЛНИНГ ШОИРИ

Мангу олов каби гуркираб,
бардам,
Кўчадан борарди ёнаётган
одам.

Ўтга топширганди
бардошин, кучин,
Ҳатто айтолмасди: «Ахир,
сиз учун...»

Ахир, ким ёнибди ўз дарди
билан,
Ёнса ҳам бўлмагай бундай
шаън гулхан.

Халойиқ, яқин бор,
анграйма бешон!
Сен ҳам унга қўшил! Олов
бўлгин! Ён!

Бу даврда Усмон Азим ва тенгдош шоирлар ижодида энг кўп учрайдиган бир тимсол бор: бу эркин қанот қоққан қуш, бу қафасда эрксизликдан нола чекаётган қуш. Бу — қуш ва қафас тимсоли эди. Жўра шоирлар қаторида Усмон ҳам орзиқиб кутган Озодлик ва истиқлол ғоясини қафасни синдириб ташлашга қодир қушга айлантиради, кўкка учиради. Бу даврдаги яна бир катта мавзу — Ҳақ сўз, Ҳақ сўз учун кураш. Бу мавзу шоирнинг «Бахшиёна» туркумида айниқса бўртиб намоён бўлади:

Шоирлар шеърларин
юксак тахт дейди,
Лоф урмагин, айтгин
мудом нақд дейди.
Бўлар элнинг
фарзандлари, ботирлар
Тилин кесиб ташлашса
ҳам «Ҳақ» дейди...

... Ҳақ гап учун ҳар бир
ишга кўнади эл,
Тўғри сўздан кўпаяди,
тўлади эл,
Дордан қўрқиб, ёлғон
айтиб турганим йўқ,
Шоирлари ёлғон айтса,
ўлади эл.

Асл шоир ижодида албатта, маънавий ёруғлик мавжуд. Бу ёруғлик энг аввало она юртга, Ватанга бўлган муҳаббатдан нур олади. Усмон Азим шеъриятидаги Ватан мавзуси жуғрофий ҳудуд тушунчаси орқали эмас, балки шоирга энг азиз инсонлар, халқ қиёфасида намоён бўлади. Шоир учун Ватан — тириклик манбаи, унинг шеърларида Ватан нафас олади, кулади, йиғлайди. Шоир энг азиз ҳисларини она юртига бағишлайди, энг эзгу сўзларини Ватанга айтади:

Тоғ устига чиқдим
мастон,
Кўз олдимда Ўзбекистон.
Й и ғ л а й в е р д и м ,
йиғлайвердим,
Дедим: — Илоё, бўл
омон.
Кўз ёшга арзир — сен,
дедим,
Қувончга арзир — сен,
дедим,
Бу бошим дунёга арзир,
Шу бошга арзир — сен,
дедим,
Қўшиғим тарзи — сен,
дедим,
Юрагим мағзи — сен,
дедим,
Отамдан мерос
қолгансан,
Боламдан қарзим — сен,
дедим...

Усмон Азимнинг энг ёруғ ва гўзал сатрлари аёлга, муҳаббатга бағишланган. Дастлабки палладаёқ анъанавий бўмаган ҳис-ҳаёжонларга тўла сатрлар йиллар ўтиши сайин ўзининг юксаклиги ва самимийлиги билан ўзбек шеъриятида ўзига хос анъана яратдики, бугун янги авлод шоирлари ижодида Усмон оҳангини, у топган рангларни илғаш қийин.

Бошланғич палладаёқ кўзга ташланган хислат — гражданлик туйғуси шоирни бутун ижоди давомида тарк этмай келмоқда. Бу туйғу шоир ижодининг ўқ томирига айланган. Илк шеърларидаги ёшликка хос қатъият вақт ўтгани сайин кенг тафаккур қиладиган инсонга хос босиқлик ва ишончга айланиб борди. Илк шеърлардаги лоқайдлик, мол-дунё, мутеълик оламига қарши ҳайқириқ ила исён кўтарган шоирнинг кейинги йилларда ёзган шеърларида тирик инсон, тирик мавжудот ҳақидаги фалсафий мушоҳадалар бўртиб кўринди. Бу, маълум маънода, шоирнинг ҳаётий тажрибаларининг натижасидир. Илк паллада декларатив равишда айтилган «Инсонни тушуниш» ғояси сўнгги шеърларда «Мени тушининг» ўзини таниш ғоясига айланиб борди:

Инсоният сенда акс этар,
Қайтарилмиш руҳингда
олам.
Вужудингдан туманни
кўтар,
Таниб олгин ўзингни, Одам.

Усмон Азимо ўзбек шеъриятига фақат ўз ғояси, ўз сўзи билан эмас, уларга хос ва мос шаклларни ҳам олиб кирган шоир. Ўзи мансуб авлод шоирлари каби у баланд дорга осилди — шеъриятимизга жаҳон шеърияти мезонларини, юксак санъат миқёсини олиб киришдан қўрқмади. Мана шу фидойилик ва жасурлик туфайли бугунги ўзбек шеърияти том маънода умумбашарий ҳодисага айланди.

Алишер Навоий мукофотига номзодлар

Шоир ижодини фақат қўшни мамлакатларда эмас, балки дунёнинг турли бурчакларида ҳам яхши билишади, уни таржима қилишади. Усмон Азим ижодига энг биринчи мукофот ҳам бошқа юртда — олис Гуржистонда берилганлиги бунинг ёрқин далилидир.

Усмон Азимовнинг Алишер Навоий номли мукофотга тавсия этилган «Сайланма» шеърлар китоби нафақат шоир ижодининг миқёсини, шу билан бирга замонавий ўзбек шеъриятининг энг ёрқин лавҳасини кўз ўнгимизда намоён этади.

Хуршид ДАВРОН

Усмон АЗИМга

Усмонжон!

Телефоннинг бир томони ёмон эканки, жигарларингта ҳам хат ёзмай қўяр экансан. Ҳолбуки хатда маълум муддатдаги аҳвол-руҳият муҳрланган бўлади ва уни яна ўқиб, ўша ҳолатта тушишинг мумкин.

Сизни Навоий мукофотига номзод этиб кўрсатишганларини билиб ўзимда йўқ қувондим: бобомиз улуғда ахир...

Кейин, Сиз ҳақингизда, ижодингиз ҳақида ўйга толиб, шу мактубни битишга қарор қилдим.

Усмонжон, шу тобда Сизга нима дегим келаётган бўлса, шуни айтаман.

Ҳўш, нимадан бошласам экан?

Эслайсизми, Бойсун қирларида гурунглашган чоғларимизда Эркин Воҳид билан Абдулла Орифнинг шеърларини ёддан ўқиб ўтирардик. У шеърларнинг нимаси ёқар эди?

Ҳозир ҳам жўяли бир гап айтолмайман, ҳолбуки ёшим бир жойга бориб қолди: унча-мунча нарсага ақлим етади. Шу тобда бир нарса ёдимга тушди. Бедил хазратлари айтиб кетган экан: «У дунёю бу дунёни тушунган киши ҳам шеър дунёсини тушунмаслиги мумкин. Чунки шеър — ўзга бир дунёдир». Яхши айттан-а?

Эндиги гапим бу: Сиз, Усмон, ана шу «ўзга олам»ни бизга таништирганлардан бўласиз. Аммо шеърларингиздаги сир-синони шарҳлаб, уларнинг нега ёқишини (юқорига қаранг) айтолмайман. Ахир, ўзингиз ўйлаб кўринг: Дашт дегани — бир кенглик, сайҳонлик, ўр-қирли ерлардир. Сизнинг «Дашт ҳақида достон» ингизда шу Дашт сизга эргашиб Тошкентта келади. Уйингиз остонасида тўхтаб ув тортади, гўёки Сизни олиб кетмоқчи бўлади.

Усмонжон, қандай қилиб ўша ўр-қирли ерни Тирик бир жонзотта айлантирдингиз? Ажаблиси шундаки, мен Даштнинг шу аҳволига ишондим.

Шеър шундай бўлар эканми, а?

Ёхуд «Бойсун ҳақида ғамгин баллада» асарингизни олайлик. Бу асарни каминага бағишлаганингиз учун раҳмат, ука. Қолаверса, асарни ўқиб, унда айни ўзимнининг ҳолатимни топдим: яъни, Бойсунга интизор бўлиб бораман. Аммо хаёлимдаги Бойсунга хумор бўлиб борганимни кейинроқ сезиб қолардим. Сезиб қолардим-у, Сиз шеърда тасвирлаган каби ифодалай олмас эдим. Сизни ўқигандан кейин ҳолатимни яхшироқ, теранроқ уқдим. Буям кам: Сиз у шеърни битганда ўттизга ҳам кирмаган эдингиз. Аммо бундаги чуқур фалсафани, ажабо, ўшанда ҳис қилганингизга ҳайронман: ахир, ҳаёт кун ўтган сайин ўзгара боради. Ахир, Сиз билан мен севган мамлакат ҳам ўзгаришда-да ахир!

Сизнинг ҳам, менинг ҳам ўз Бойсунимиз бор!

Шуни англатганингиз учун сизга яна бир карра раҳмат!

Тағин нима дейин? Қўшиқ бўлган шеърларингизни эслайинми? Балки насрий асарларингизни.. Йўқ, ҳозир шеър ҳақида гаплашаяпмиз ахир.

Уриснинг бир алломаси: «Шеър — оний туйғудир» деган экан. Оний туйғу...

Сизнинг аксар асарларингиз ана шу оний туйғуларнинг сўздаги ифодасидирки, улар ҳақида сўзлаш жойиз эмас, балки уларни қайта-қайта мутолаа қилиш керак, холос: ана шунда роҳат оласан, онг деган каъбангга бир ажиб фикрлар киради ва Бедил айтмиш «ўзга олам»да сезасан ўзингни...

Усмонжон, калламга ҳар бир асарингиз ҳақида мана шунақа гаплар қуйила бошлади. Уларни бир чеккадан ёза бошласам борми- қоғоз ҳам етмайди, газета ҳам мунча жой бермайди. Шунинг учун бу ёғини ўзингизга оғзаки айтиб, хатни тугатайин.

Бу телефон гапларидан фарқли ўлароқ эсдалик бўлиб қолсин.

Охирги гапим бу: улуғ бобомизнинг номидаги мукофотга қўйилганингиздан бениҳоя хурсандман: бобони кўпроқ эсладим. Бу мукофотни олсангиз - олдингиз. Олмасангиз ҳам ҳеч қиси йўқ. Чунки менга ўхшаган мухлисларингиз шу баҳонада Сизнигина эмас, Навоий бобони ҳам эслашди ва шоирнинг мукофотини шоирга берилишини чин дилдан исташди.

Усмонжон, бошингиз тошдан бўлсин!

Юртдош акангиз
Шукур ХОЛМИРЗАЕВ

УЛУҒ ДАРД СУРАТЛАРИ

Шоирлик, у не ўзи? Қисматми, ё пешонага битилган ёзуқми? Балки ҳар иккиси ҳам эмасдир. Балки Яратганнинг одамзотга ато этган бир буюк дардидир. Билмадим.

Шеъриятда минг йиллардки, бир ўлмас қонун яшайди. У ҳам бўлса, яхши шоир ҳеч қачон иккинчи бир шоир айтган сўзни такрорламайди. Қолаверса, ҳар қандай ижодкорнинг истеъдоди унинг қалбидаги ДАРДнинг нечоғлиқ катталиги билан ўлчанади, десак янглишмаймиз. Шу маънода Усмон Азимни ҳеч иккиланмасдан дардлар шоири десам, янглишмайман.

У бутун борлиғи билан шеърларига кўчиб «яшайди». Бирга азоб чекади, бирга эзилади. Ўзини-ўзи бешафқат саволларга кўмиб ташлайди. «Ўзингни аяма, Бешафқат бўлгин. Жонингга солиб тургин гоҳида буров» дейиш осон эмас. Ана шу оғриқларни ўзида ҳис қилган ижодкоргина шундай ёзиши мумкин. Бу Усмон Азим шеъриятининг тарозу босадиган тарафидир.

Шу ўринда мен таниқли мунаққид Иброҳим Ғофуровнинг «Бугунги поэзиянинг о»асосий қидираётган нарсаси ҳақиқат» деган сўзлари ҳар бир истеъдодли ижодкор юрагига сингиб кетмоғи шарт деб ўйлайман. Негаки, шеъриятда ёлғон яшолмайди. Унга бу сирли оламда жой кам. Шоирнинг ўзини ва ўзгаларни фош қилиб яшаши, шубҳасиз, оғриқсиз, азобсиз кечмайди. Бу улуғ оғриққа бардош бериб яшаган одамгина ўзини «Мен шоирман, Истасангиз шу» (Абдулла Ориф) дея олиши мумкин. Бу сўзларни айтмоқ учун каттакон юрак керак. Ҳеч муболағасиз айтаман, Усмон Азимда ана шу, сизу биз истаётган, талаб қилаётган улкан юрак вояга етди. Бу ҳақиқатни унинг ҳазрат бобомиз Алишер Навоий номига қўйилган мукофотга тавсия этилган «Сайланма»си ҳам яққол исботлаб турибди.

Бу китобдаги ҳар бир шеърда шоирнинг биз таърифлаётган юрагини борича кўриб турамиз. Ўтган ўн, йигирма йиллик тинч ва нотинч ҳаётнинг асл қиёфаси, қалбнинг тозариши, кўнгилдаги турфа хил исёнлар, Муҳаббат дея аталмиш тилсимли дунёнинг ҳали ҳеч ким англаб-англолмаган сирлари, халқ оҳангларининг нодир намуналари, умр фаслларининг нурли ва нурсиз суратлари... Буларниг ҳаммасини бу ҳассос шоир ижодининг ойнаси деса бўлади. Бу китобни фақат варақлаб эмас, чин юракдан ҳис этиб кўрсангиз, кейин англаб етасиз.

Дарвоқе, шеър нима ўзи? ДАРДми, ё инсон руҳий оламининг сўнгсиз қийноқларими? Нима бўлганда ҳам уни ҳеч ким изоҳлаб бераолмайди. Менинг назаримда у покланиш, сийратни тинмай тозалаш умиди билан яшаётган юракнинг айтиб бўлмас қўшиғига ўхшайди. У кеча ё бугунни эмас, балки эртаниям ўйлаб нафас олади... Бир лаҳза ўйга толайлик. Нимани англадингиз? Ҳа, ана энди топдингиз, мана мен таърифлаётган Усмон Азим шеъриятининг сизу биз излаётган нодир бўлаги!

Усмон Азим шеърларидаги образлар тўқима эмас. Улар ҳаммамизнинг кўзимиз ўнгида турган одамлар ва бошқа манзаралардир. Бу шеъриятнинг асл кучини, қудратини белгилайди.

Бир муъжазгина мақолада ўзбек шеъриятида ўз сўзини айтган ва бугун ҳам мағрур оҳангда айтаётган шоир ҳақида кенгроқ тўхталмоқнинг имкони йўқ. Энг яхши баҳони эл-улус айтади.

Азим СУЮН

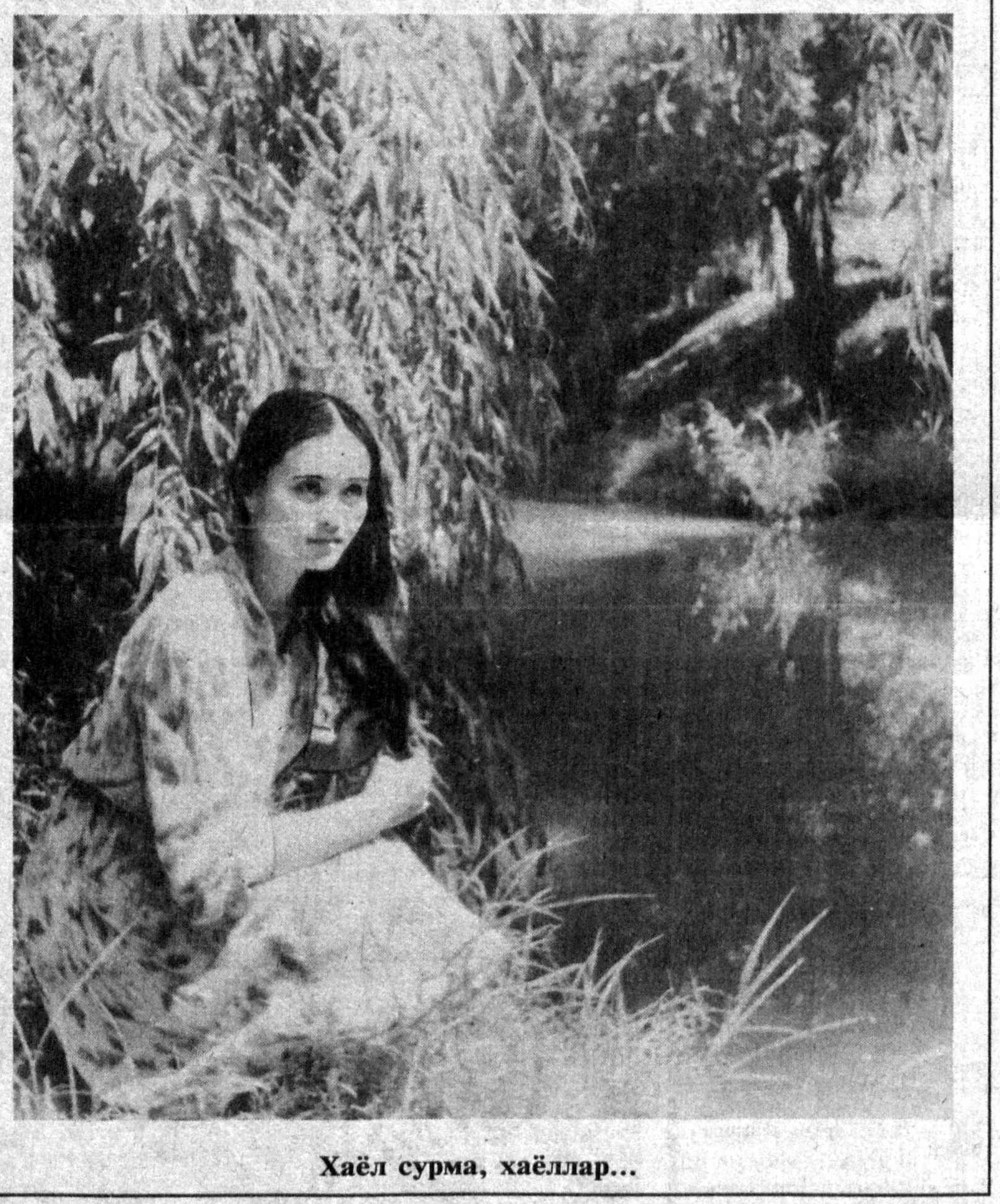

Хаёл сурма, хаёллар...

Футбол — миллионлар севган ўйин

«ДАМ ШУ ДАМДИР...»

Бешинчи миллий чемпионатимиз ҳам охирлаб қолди. Авваллари сўнги икки-уч тур қандай якунланишидан қатъий назар олий мукофотни ким қўлга киритиши олдиндан маълум бўлиб қоларди. Бир пайтлар В. Газзаев «Пахтакор деса титрайман», — деганидек, ўзбекистонлик исталган жамоа бошлиғи «Нефтчи деса, титрайман», сўзини бот-бот такрорлаётганди. Лекин «ўзбек футболида ижобий маънода сифат ўзгариши юз берди, шекилли, «Нефтчи» билан тенгма-тенг бел олишадиган жамоа топилди. Бунинг устига, агар сўнгги турларда «Нефтчи» ҳам «Навбаҳор» ҳам юз фоизлик натижа кўрсатишса, улоқ наманганликларда кетади, илк бор 4 йиллик анъана бузилади. Бордию, «Навбаҳор» яна уч очко йўқотганида ҳам, «Нефтчи» иккинчи бўлиб қолаверади, сабаби тўплар нисбатига кўра наманганликларга ҳали-вери ҳеч ким етолмайди. Хуллас, сўнгги муҳим ўйинлардан аввал шу икки жамоа тренерлари нималарни ўйлашаётгани, эндиги ўйинларда нималарга эътибор қаратиши барчани қизиқтириши табиий. Ахир «Нефтчи» ва «Навбаҳор»нинг қандай ўйнаши Юрий Вазгенович ва Виктор Жалиловнинг қандай ўйлашига бевосита боғлиқ-ку!

Виктор ЖАЛИЛОВ («Навбаҳор» жамоасининг бош тренери): Мен «Пахтакор» билан ўтказилган ўйинда ўз жамоамдан ҳам, якуний ҳисобдан ҳам умуман қониққаним йўқ. Бу ўйин «Навбаҳор»нинг чемпионатдаги энг ёмон ўйини бўлди. Тўғри, бунга маълум сабаблар ҳам бор. Биринчидан, Тошкентта самолётда келиш имкони бўлмади, иккинчидан, автобусимиз пойтахтга кечикиб етиб келди. Лекин бу асосий сабаб эмас, асосий сабаб - «Пахтакор»нинг зўр ўйини. Кўп ҳужумчиларимиз хато қилишди, ҳатто ўзлари ҳам ўйинларидан қониқишмаган бўлса керак. Лекин, ўйлайманки, «Навбаҳор» да чемпион бўлишига ҳали етарли имконият бор. «Нефтчи»билан ўйинларимиз календари ҳам, чемпионликка умидимиз ҳам бир хил. Уларда ҳам «Атласчи» ва «Навруз» каби муҳим ўйин, бизда ҳам МҲСК ва «Трактор» билан оғир учрашув турибди. Эътибор бергандирсизлар, «Нефтчи» билан орамизда катта фарқ бор эди. Лекин бу фарқ Фарғонадаги ўйингача сақланишини билардик. Шундай ҳам бўлди. Жамоани ҳам руҳан, ҳам жисмонан чарчатишди. Йўқ, ҳакамлар ўша куни хато қилишмади, балки жуда «бехато» ишлашди. Натижани эса кўрдинглар. Ҳозир ҳисобимизда 21 та ўйинчи бор. Баъзи жароҳат ва турли карточкалардан қатъий назар 11 та ўйинчи доим топилади. Лекин айтиб қўяйки, агар судьялик шу таҳлитда давом этса, мен ўз ўйинчиларимни миллий терма жамоага беришдан бош тортаман.

Юрий САРКИСЯН «(Нефтчи» нинг бош тренери): Аввало МҲСК билан ўтказилган ўйин ҳақида. Мен ўйиндан қониқиш ҳосил қилмадим, ҳисоб қаноатлантирди холос. Тўртта асосий ҳимоячисиз, Самарқанддаги учрашувда ҳеч бир сабабсиз «сариқ» олган Атоян ва Дўрмоновсиз (уларнинг аввалдан битта сариқ карточкаси бор эди, Самарқандда ҳам бежиз айнан шуларга сариқ кўрсатилмади) бундан ортиқ ўйин кўрсата ҳам олмасдик. Гарчи биринчи гол «оффисайд» ҳолатидан урилган бўлса-да, МҲСК ёмон ўйин кўрсаттани йўқ. «Нефтчи»нинг иккинчи бўлимдаги кучли ҳаракати эса уларда чемпионликка ҳали ҳам умид борлигидандир. Мен ҳам мукофотларни шу куни ошириб тўғри қилдим. Бу натаижа берди. Бевосита чемпионатга қайтадиган бўлсак, ҳеч ким уни муддатидан олдин бошламайди, шундай экан, муддатидан олдин якунламаслиги ҳам керак. Биз кубок учун ҳам, биринчилик учун ҳам охиригача курашамиз. «Навбаҳор»га келсак, агар менда наманганликлардагидек жамоа бўлганида, аллақачон биринчи ўринни нақд қилиб қўярдим. Ахир «Нефтчи» ҳозир «боғча болалари»дан иборат-ку! 18 яшар Мануленко, 19 яшар Салоҳиддинов кабиларни майдонга тушурганимга ҳам шу сабаб. Лекин 10 йиллик тажрибамга кўра етакчи ўйинчиларни ҳеч қачон ўзга жамоадан олмаганман. Шукрки, «Нефтчи»га ёшлар мактаби доим топилади. Ва, ишонаманки, ёш ўйинчилар ўзларига билдирилган бу ишончни оқлашади. Битта алам қиладиган, сўнгги тўрт ўйинда ҳакамлар бизга шунча «сариқ карточка» кўрсатишдики, биз ҳали 4 йилда ҳам бу даражада кўп «сариқ» олганимиз йўқ. Лекин, ишонтириб айтаманки, бешинчи миллий чемпионатнинг асосий баҳслари энди бўлади. Биз курашни бўшаштириб қўймаймиз.

P.S. Кўрганингиздек, иккала тренернинг ҳам қарашлари оптимал, бутун умидни келгуси ўйинларга қадашмоқда. Бу чиндан-да қолган учрашувларнинг ҳар бири муҳим бўлишига кафолат беради. Иккала тренернинг ҳам ҳакамлардан бирдек норози эканлиги эса, ҳали бу борада яна бир оз меҳнат қилиш кераклигини кўрсатади. Сўнгги тургача озгина вақт қолди. Кўрамиз, барча ҳисоб-китобни сўнгги тур қўяди. Биздан эса бир четда туриб кузатиш талаб қилинади, холос. Олдинда асосий ўйинлар, демак ким ҳақу, ким ноҳақлиги ҳам олдинда.

12 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН ВАЗИЯТ

	У	Ю	Д	М	ТН	О
1. «Навбаҳор»	25	20	3	2	73-18	63
2. «Нефтчи»	25	19	3	3	55-28	60
3. МҲСК	25	14	7	4	65-33	49
4. «Нурафшон»	25	14	5	6	49-26	47
5. «Пахтакор»	25	14	3	8	44-23	45
6. «Дустлик»	25	13	4	8	40-29	43
7. «Атласчи»	25	11	3	11	40-47	36
8. «Трактор»	25	10	5	10	41-39	35
9. «Янгиер»	25	9	2	14	40-47	29
10. «Навруз»	25	7	8	10	35-45	29
11. «Динамо» (С)	25	9	0	16	30-39	27
12. «Суғдиена»	25	8	3	14	36-49	27
13. «Косонсой»	25	7	3	15	27-54	24
14. «Машъал»	25	6	4	15	20-51	22
15. «Динамо» (У)	25	5	3	17	22-53	18
16. АСК	25	4	4	17	22-59	16

«Ранг баранг олам»

«БОЙКОТ» ҚИММАТГА ТУШДИ

Яқиндагина Олимпиаданинг олтин медалларига сазовор бўлган бизга таниш Нигерия жамоаси Африка футбол конфедерациясининг қарори билан 1999 ва 2000 йиллари Африка қитъаси биринчилигида иштирок этиш ҳуқуқидан маҳрум бўлди. Бунга, 1994 йилги қитъа чемпионларининг навбатдаги биринчилик финал босқичида иштирок этиш учун Жанубий Африка Республикасига боришдан воз кечгани сабаб бўлди. Нигериялик-лар эса қитъанинг жанубий мамлакатига бормасликларининг асосий сабаби, футболчиларимизнинг ҳаёти у ерда хавф остида бўлишидир, деб изоҳлади Нигерия футбол федерацияси раҳбарлари. Аслида ушбу қарорга сиёсий ҳисоб-китоблар оқибатида келинган эди. Чунончи, ЖАР Президенти Нельсон Манделла Нигерияда инсон ҳуқуқлари поймол қилинаётганини ва шу боис 9 ҳуқуқ тарафдорлари қатл этилганлигини таъкидлаган эди. Афсус... Эндиликда, Нигерия футбол сардорлари қитъа уюшмасига 15 минг, Биринчилик мезбонларига эса уларнинг келмаганликлари оқибатида сарф эттан барча харажатларни тўлаш лозим бўлади.

СКАНДИНАВИЯ ЖАҲОН КУБОГИ МУСОБАҚАСИ МЕЗБОНИ

Аслида ҳали мезбон бўлишга улгуришгани йўқ. Маълумки, 2002 йил Жаҳон кубоги финал босқичи икки мамлакат — Япония ва Жанубий Кореяда бўлиб ўтади. Бундай лойиҳа мумкин эканлигини кўрган Скандинавия мамлакатлари ҳам ўз кучларини бирлаштиришларини маълум қилишди. Копенгагенда ушбу ярим орол мамлакатлари футбол уюшмалари раҳбарлари биргаликда 2006 йилги мусобақаларни ўтказиш учун номзодларини ФИФАга тавсия этишни лозим топишди. Агар лойиҳа амалга оширилса, биринчилик 2002 йилдаги каби икки мамлакатда эмас, балки тўрт мамлакатда Дания, Швеция, Норвегия ва Финляндия ҳудудларида ўтказилади. Лекин, ушбу лойиҳани амалга ошириш учун ушбу мамлакат вакиллари Жанубий Африка Республикаси, Германия, Англия каби мамлакатлар номзодларини енга олишлари керак.

ЭЪЛОН

127-ҳиссадорлик автотранспорт жамоаси 1996 йил 9 ойлик якунларига бағишланган умумий йиғилишни 1996 йил 25 октябрь соат 7.00 да ўтказади.

Манзилимиз:
700034, ТОШКЕНТ шаҳри,
Қорасарой кўчаси, 325-уй.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи муҳаррир: Гулнора МИРЗАҲОШИМОВА,
навбатчи: Абдумалик БОБОЕВ.

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58, 33-95-97; хатлар бўлими — 36-54-64; тижорат бўлими — 33-79-69; ижодкор ишлар бўлими — 36-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-38-48.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси

Буюртма Г. — 0571.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41

Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 8913.
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти — 20.30

1 2 3 4 5 6